

- نامى كتىب: نامەي كەسە مەزىنەكان
- نووسەر: كۆمەللىك نووسەر
- وەرگىپانى: نەبەز گۈزان
- بابەت: نامە
- موئتاز و بەرگ: يانەي قەلەم
- تىراژ: (٥٠٠) دانە
- چاپ: يەكم (٢٠١٣)
- چاپخانە: ياد، بازارى سۆز-ئەقىمى سىيىھ
- نرخ: (٢٠٠) دينار
- لە بېرىۋە بەرايىتى گشتى كتىبخانە گشتىيەكان زمارەي (١٦٦٢) يى سالى ٢٠١٣ پى دراوە.

نامەي كەسە مەزىنەكان

وەرگىپانى:
نەبەز گۈزان

له چاپکراوه‌کانی پژوهشی کتیبی یانه‌ی قهله
زنجیره‌ی ژماره (۱۲۰)

نامه‌ی کهسه مهنه‌کان

وارگیپانی:
ندبند گزران

سرهپه‌رشتیاری پژوهه: جهبار سابیر
جیگری سرهپه‌رشتیار: ئارام سدیق

ناونیشان: یانه‌ی قهله، سلیمانی، سابونکه‌ران، بینای هورامان نهومی سیله‌م.

سلیمانی ۲۰۱۳

پیشەکی:

وتم هەنگاویکە بەرەو ئەو دونیایی کەمترین کارى تىداکراوه. بە ئومىدى
ئەوەی لە ئايىددا کارى دىكەی لەم جۆرە بخەينە بەرەم خوینەران. تاكو
پىكەوە وەك خوینەر سود لەو جىهانە ببىنин لە نامەكاندا روتترو سادەت
خۆى دەبىنيت. بەھيواي خوینەوەي.

وەرگۈز

ھىچ نوسىن و باھەتىك هيىندەي نامەكان دىۋە شاراوهكى مروقى
درەناخەن. كۆى ئەم نامانە كە لە چوار چىوھى ئەم كىتىبەدا دەبىنин.
بىرىتىن لە نامە ئەو كەسانەيە هەريەكە و لە شۇىنى خۆيەوە
دەستكارىيەكى دونىيى كرددو. ھەلبەته ئەدەبىياتى نامە لە ناو مىلەتكاندا
يەكىكە لە پايىيە سەرەكىيەكانى ئاشكاراكردنى خودى ئەو كارەكتەرەي
نامەكەي نوسىيە، نامەكان ھەميشە پىمان دەلىن ئەوە مروقى
راسەقىنەكىيە. ئەو مروقىيە لە ناخەوە خۆى حەشارداوە و لە ناو
نامەكاندا دەدوت. ئەشىت ئەدەبىياتى كورد پېيىت لە نامە و ھىشتا
كەسىك نەھاتىبىت بەشىكى ئەو نامانەي كۆكىدىتەوە لە چوار چىوھىكەدا
بىيانخاتە بەرەم خوینەران. بەھەمان شىۋەش چ لە ناو سىاسىيەكان، ياخود
لە ناو رۆشنىير و جەنگاورەكاندا نامە گۆرىنەوە بەبەشىك لە ژيان
دەبىنرىت. ئەم ھەولەيى من تىكەلەيەكە لە نامە سەركىر و شۇراشگىر و
فەيلەسوف و شاعيران و نوسەرانى دونيا.

يانى ويىstem ئەو دىۋەي كە لاي ئىمە تارىكە لەرىگاى نامەكانىانوھ
بىناسىن. ئەگەرچى ئەمە ھەولىنى زۆر سەرتايىيە. بەلام كردنوھى
درگایيەك تاكو بتوانىن دەست بۆ ئەو مىراسە گەورىيە بېيىن ناوى
ئەدەبىياتى نامەيە. لە بەر ئەوەي بتوانىن ھىچ نەيىت دىۋەكەي دىكەي ئەو
كەسانە ببىن كە تەنها لە ناو نامەكاندا دەبىنرىت. لە ھەر ھەلەو
كەموکورتىيەك ببورن. ئەمە نە كارىكىيە هيىنە مەزنە تا من خۆم بە
غۇرۇرە لەسەرەي بدويم. نە ھىچ كارىكىش بەيى كەموکورى دەيىت. وەك

پیش بای فرمیسک رشتون عهیبه نیه. پیش بای فیریت به بیرکردنوه و که سه کان هلهبزیریت نه ک بهدل، پیش بای هرگیز به هاتوهاوار تیک نه چیت. ئه گهر لاهسر حدق بیت با بهو هاتو هاوارانه پیبکه نهیت. حذکه کم له وانه کاندا به هیمنی له گهملی بجولیتموه، بهلام به هیچ شیوه یه ک به نازده په رورده دی نه کهیت. لییگه ری با ئازایت، پیش بای له گهمل خملکی باش بیت و چی پینده کریت بیکات. ده بیت ئموهش بلیم راسته کوره کم مندالله گوینده گریت.

نامه‌یه کی "تہب‍ر‍اهام لینکوُلن" سه رُوکی پیشو تہ میریکا بُو ماموُستای کورہ کھی.

سلاو ماموستای بهریز..
تکایه کوره که م فیر بکه..

با بازیت هه مهو خملک دادپرورد و راستگونین، پیی بلی ئه گمر بگهريت
لمناو مرؤفه کاندا چهندين کهسى راستگو هه يه. پیی بلی لهناو سياسيه
خوپرسنه کانيشدا سه رکرده بنه مهك بونى هه يه. پیی بلی لهناو هه مهو
دوزمنيکدا دوستيک هه يه، ئازام كات ده گرم: به لام فيريکه، بهئه ركى
سه رشاني خوى يه دوollar پيمدا بكات، باشتره لهوهى له سه رزوهى پينج
دوollar بدؤزىته وه. فيريکه سود له شكسنە كاني بېبىنيت و چىز
له سه رکوتنه کانيش و درېگرىت. تۈزىك ترسى لم ئاواتە كاني هه يه،
تۆددەوانى هه ر بەزىر دەخەنە زۇر شتى بىرىخەيىته وه. ئه گمر دەتوانى وىنە
گرنگە كاني زيانى فيركەيت و راي بەھىيەت له سه رئوهى باش بىريانلى
بىكتە وھ.

پی بلی بیرکمه له: فرینی بالنده کان به تاسماندا، له گوله کانی ناو با خچه که، له زرده واله کان کاتیک بمناو بادا تیده په رن، با وردی بینیت، کوره کهم فیرکه له قوت اخانه بینیت هه و با شتره. تا به قو پیه کردن ده بیخت، به یعنی به بیری بهینه و ده بیخت ثارام و سه ربهر زنیت، فیریکه با وهر و ئیمانی خوی له دهست نه دات. نه نانه تئه گهر هه موان دژی بن. فیریکه گوی له وشهو قسه بگیرت و کامیانی پی باشبو هه لیبڑیت، کوره کهم فیرکه با یاخ بیڑیان بدات، تئه گهر ده تواني فیریکه له کاتی نیگه رانیدا زرده خه بکات.

نامه‌یه‌کی : پاشا هنری چواردهم
بۇ ئازىزەكەسى

تىئر ماچم دەكىدى. لەبارەي ئەوينى خۆمەوه بۇتۇ، دەبىت بلېم " يەك مiliون جار خاكى بەرىپىت ماچ دەكەم ".

-هنرى چواردهم يەكىكە لە پاشاكانى فەرنسا، لەسالى " ۱۶۱۰ تا ۱۵۵۳ " - (۱) لىزىدا ئەوينى خۆى بۇخۆشەويسىتەكەى بەشىوهى شەرو خەندەق و تۆپ دەچىۋىتت. ئەمما ئىمە دەسكارىمان كردوه. ئەم نامەيە لە رىكەوتى ۱۶ ژولى ۱۵۹۳ نوسراود. يانى " ۴۲۰ " سال بەر لەئىستا.

يەك رۆزى تەواود. بە نا ئارامىيەو چاودەرى جوابى تۆم، بۇ گەيشتنى نامەيەك چەركە كانم دەزمارد. جىڭ لەوه ھىچ شىتىك بەلامەو گىرنگ نىبۇد. بەلام كىشىم نىيە ئەگەر يەك رۆزى تىريش چاودەرى بىكەن. مەگەر خزمەتكارەكانم تەمبىلى بىكەن يان لەرىنگە بەدەستى دۈزمنەكان دەستگىرىپىرىن. چون خۆم ناوىيم سەرت لىيدم. ئەى فرىشتە جوانەكەى من. لەپەيۇندى و ئەوينى تۆ دەرھەق بەمن زۆر دلىيام. ھەلبەتە دلىيابە ئەو ئەوين و خۆشەويسىتەيە ھەمم بۇتۇ ھەرگىز روينەداوه. بەلگەشم بۇئەمم ئەوەيە لەھەمۇ نامەكانمدا بەم رىستىيە ھەستى خۆم دەرددەخەم بۇت. " ودرە، ودرە، ودرە ئەى مەعشقۇ ئازىزى من ".

ھەزەكم بدو شىرىنىيە خۆتەوە ئەو شانازىيەم پىبەخشى . ئەگەر كاتەكەى گۈنجاو بوايە. ھەزاران فرسەخم دەبىرى تا بىگەمە بەرىپىت و لەبەرەم پىيەكتىدا چۆك دادم و ئىتىر ھەرگىز لىيت دورنەكەمەوه. ئەگەر حەزىدەكمىت ھەوالى ئىزە بازانىت. دەبىت پىت بلېم ئاوى دەرونە بەرەو وشىكى دەچىت و نالەم دەم ھەممووشىتىكى تىيىداوو بەويسىتى خودا تارۆزى ھەينى ھىچ باش ناب (۱). ئەگەر سېمى رۆزى حەزىتكە بازى چىدەكم. ھەمووجارى لەگەل خوشكەكم ئەچمەوه ئەو شوينەي كە تۆم تىدابىنى تا كەمياك ئاسودبىم. يەك چەپكە گولى پەتەقالىم بۇ حازىركەدەت تاپىشىكەشت بىكەم، لەرىنگە خوشكەكمى گابىيەل و خوشكەكمى ھاوريى بەرىزم ھەرىيەوە دەگەنە دەستت. ئەگەر لىزە بويتايە

نامه‌یه کی جوں کیتسی شاعیر
بُو خوشہویسته کهی
فانی شیرینم.....

- جوں کیتس: خەلکی شاری لهندنه. سالانی (۱۷۹۵) له دایک بوه. و له (۱۸۲۱) کۆچى دواى کردوه. يەکیکه لهو شاعیره رۇمانسیانه‌ی سەرددەمی خۆیەتى. فانی دراوسییان بوه کاتیک پەیوندیان دروستکردوه. به لام بەھۆى نەخۆشى جۈنەوە نەیانتوانى پىکەوە بېزىن چۈن جوں پىش بەيەك گەیشتىيان مەرد. تابلوکە شىوه‌ی شاعیره..

لەوانەیه نىگەران بۇبىيت لمۇھى ئەو ھەممۇھ چاودرى بىكىت تا خۆشەویستى خۆمت بۇدرخەم . ئەزىزم باپىت بلىم خۆشم دەۋىيىت بۇ ھەمیشە بىھىچ مەبەست و مەرجىك. ھەرئەو كاتەی تۆم ناسى. ھەستم بە پەیوندیه کى تايىھەت دەکرد لە گەلتدا. ھەممۇ ھەستى من و تەنانەت غىرەکەنەكائىش بۇ ئەۋىنى تۆبۇو. لەخۆشىين كاتەكائىدا ئامادەم بۇتۆم بىرم. لەوانەیه تۆم نىگەران و خەمباركىدىت. به لام تۆ سوئىند دەدەم بە ئەھوين. ئايا ھىچ شىتىك ھەيە من بتوانم بىكەم؟. دەزانى تۆ ھەمیشە بۇمن تازەيت. دواھەمین پەیوندى تۆ شادى ھىنەربۇوە دواھەمین جولانەوە تۆ جوانلىرىن شت بوھ كە دىبىتىم. بەبى تۆ ناتوانم بېزىم. جىگە لەدىدارى تۆ ھەمۇشتىكى دىكەم فەرامۆشكىرىدە. لىرە بەبى تۆ خەرىكە ژىيان بەكۆتا دەگات. ئىدى ھىچى دىكە نايىنم تكايە زوو وەرە بۇلام. ھەستەكەم لەحالىكى باشدا نىم. ھەمیشە سورماوه لەوانەی لەسەر ئايىنەكەيان شەھىد دەبن. کاتىك بىرم لەوە دەکرددە دەلەرزىم. بە لام ئىتەر نالەرزىم. چۈنكە من ئىستا دەتوانم لەبەرخاترى ئايىنەكەم شەھىد بىم. عەشق ئايىنى منه. دەتوانم لەبەر عەشق بىرم. دەتوانم لەپىناو تۆدا بىرم. داخوازى من تەنها ئەوهىيە لە گەل تۆدا بېزىم چۈن زۆر باودەم پىتە. بە ئومىدى ئەوهى تۆش ھەرگىز نائۇمىدىم نەكەيت .

نامه‌یکی لورکا ..

بۇ / ماریا دل ریپوْزا...

هاوريي موحته‌ردم و دل ثارامم..

لوانه‌یه زۆر لات سهيربيت لم سهرتاي يەكتى ناسينه‌وه ئاوا بەدل
گەريمه‌وه نامەت بۇ دەنسىم. بەلام وىنهى تۆ بەجۈرىك لە خىال‌مادىيە
بەھىچ شتىك لېيم دور ناكۈتىمە. هەستەكەم ئىتىر كاتى ئەۋىدە روبە روو
قسە لەگەل خوت بكم. لوانه‌يە ئەم جۆرە نامانە پەيوندى دوو رۆح
دەر بخات . وايە؟.. پىئەكەنە.. رىپوْزا تكايە پىئەكەنە.. بمبورە كە
جهسارەتم بەخۆم داوه ئەم نامەيە بۇ تۆ بنوسىم. (دەلىم جەسارەت، چۈن
ئەم جۆرە ئىشانە لە ئىسپانيا جەسارەتى دەۋىت) . دەمەۋىت كېتىپكى چاپ
بكم. رىڭەم دەدەيت بەشىكى ئەم كېتىپە پىشكەشى تۆ بكم؟.. تكايە
وەلام بەدرەدە..

دەزانم شانازى بەودوه دەكەيت وەلامى من بىدەيتەوە. من لەخانىمىكى وەكى
تۆ كە بەم شىّوه باشە رەخنە لە كارەكانم دەگرىت چاودەرى شتى دىكە
ناكەم. ھارى ئەتكەنە بچىكولەكەم. من بىز جار لە ژيانم ئەم رۆحەم
خۇشىدەويت كە دورە ليئەمە دەستم ئايگاتى تا نامەيەكى بۇ بنوسىم و پىئى
بلېيم. لم دورۇدە گۈيىم لە دەنگى رۆختە. من لم سەردەممدا زۆر
رۆمانسىم. تا لەزىز سېيەرى ئەم كۆمەلگەيەدا ناخى خۆم پاك بکەمەمە.
لوانه‌يە تۆش وەك من زۆر رۆمانسى بىت و بىر لە و شتانە نەكەيتەوە بە
پارە دەست دەكەون. ئەگەر ئەم قسانە من تۆش بەھىنە پىكەنین ئەمە
راستى منه و دىليئم. بىورە ئەگەر تۆم شەمەزانىيەت. هەستەكەم ناخى

قولپ دەدا. دلىبابە بىزارت ناكەم. لەخواستى من تىدەگەيت؟. خۆ لە
دلگەرى من تىدەگەيت؟. تۆ لە جۆرە ژنانە لە پىش ژيانوھ دەرۇن،
بەھەر لايەكدا بروۇن عەترى ئارامى و مىھەبانى دەپزىنە رۆح و
لەشۇنىيکىشىن دەستى كەس نايانگاتى. وەك بۇنى گولىنىكى دور. بمبورە
وابزانم زىيادەرەويم كرد وانىھ؟ بەبى ئەملاو ئەولا جوابىم بەدرەوە. مەجبورە
ناكەم بە زۆر شتىك بلىيەت . بەلام لە دلەمە سوپاست دەكەم. دەتوانى
بۇھەميسىدە مەتمانەت بە من بىت..

" شەوي يەكەمىي فەبرىيور ۱۹۱۸ "

- لورکا يەكىكە لە شاعيرە مەزنەكانى جىهان. كە بەرھەمە كانى
وەرگىراونەته سەر زۆربەي زمانەكانى دونيا..

دەپىت ئەوه بزانى ھى خۆمە ھى كەس نىيە. ئەوه تەنها مالى منه، مالى من بەتەنەيا، ئەم ۋىكتۇرە ئىتر ھىچ كەس ناتوانىت لېم بسىنىت. ئەى تو دەلىي چى؟

لەم دانپىانانە شىرىئىنە. لە بىستنى ئەم ھەموو راستىيە پېرۇزە دلت خۆشە؟.. ئەوه منم خۆشىبەختم. ئەوه منم ئارەزویكەم ھەيدە ئەويش ئارەزوى گەيشتنە بەتۆر. من تۆم خۆشىدەيت. بە دل و بەگىان ئەو قىسىيەت پىددەلىم. ھەموو ئەو شتەي لەناو بونى مندا ھەيمەو دەركى پىدەكەم ھەمووى عەشقە. ھەمووى عەشقە...
ژولىتى تو..

نامەيدىكى ژولىت بۆ :
ۋىكتۇر ھۆگۈ

ئايا ئەمشەو لاي تو خۆشبوو...

لەمن بېرسە.. ئەى بىتى من. بەجۆرلەك چىزم لى بىنۇد. باس ناكىت. ئەم شەو لاي من شەۋىيکى بى كۆتايى بۇو، شەۋىيکى فەنابۇون و ئەبەدى بۇو. من نازانم ئەمشەو ناوېنىم چى. من ئەمشەو واى ليكىدوم نازانم بەچ شىۋىدەك باسى بكم. تەنها دەتونام بلىم ئەمشەو، خوداي من خوداي ئەستىرەكان و ئە فەرېنەرى ئاسمان و دونيا، گەورەتىرين ئارەزوى منى ھىنایە باوەشم. تەمەنیك بۇو بەدم چاودەروانىيەو لهتىنييەتى ئەو شەۋەددا دەسوتام. تەمەنیك بۇو لە كۆشكى خەونە كانمدا تارمايى ئارەزوەكانم رەنگ دەكرد تا ئەمرۇببىينم. ئەمرۇ لاي دكتۇر بوم... بىستىم كەسيك لە ناو دلەمدا سەرى دەرىيەناوە. روناڭى و شادمانى لەناو گيانمدا دروست دەكات و منىش لەخۇشيا ھاوار دەكەم. ... دەگرىم.... پىدەكەنم.

ئەو لەزىر چاودە سەيرى دەكرد سەرى سورما بۇو. بەلام نەيدەزانى ئەوين چ مىيەيدىكى ئازىزە. ئەو نەيدەزانى و، لەھەستى من نەدە گەيشت، لەو هەستە شىكۆدارەم نەدە گەيشت كە لە چ كاتىكى پې لە خۆشىدا بۇوم. ئەرى بەراست ئەوه من باسى چى دەكەم؟. خوداي خۆزگە زماينىكت پىدەبەخشىم دەمتوانى باسى ئەو خۆشىانە خۆم بكم. گۈي بگە ۋىكتۇر... لەناو دلى مندا ۋىكتۇرلەك ھەيدە خۆم پەروردەي دەكەم، بەلام

نامهيدك له ديليكى جەنگەوە..

بۇ / ھاورييكانى ..

مروققە باشەكان...

بىستم ھىچ ھەوالى من نازانن. جەڭلەوهى لەھەلمەتىكدا ون بوم. بۇ
بەدەختى من ھىچ لەونامانەي بۇ ئەلمانياتان ناردوه بەدەست من
نەگەيشتود. بابه كورتى پىتان بلىم چىمان بەسەر ھات:

بە ۱۹۶۴ دىسيەمبەرى (۱۹۶۴) بەدىلىگىرام. لەم رۆژەدا خراپترين ھېرىشى
وەخشىانيي ھىتلەر كرايە سەر بەلۈكىا ولوڭزىمىرىگ. لەشكەركەي ئىمە
دابارىن. ئەلمانەكان دەوريان گىرتىن و جىهاز بىتەلە كانىشمان
پەيدەندىيەكانيان پەچرا و ئاڭامان لەھىچ لايەك نەما. مەجبور بۇين شەر
بکەين. چەكەكانمان بەرامبەر تانكەكانى ئەوان ھېچيان پىنەدەكرا. ئىدى
خۆراك و تەقەممەنىمان پىنەما. ناچار تەسىلىم بۇين. بىستم بەم بۇنىيەوە
سەرۆك وەزىرانى بەريتانيا مەدالىايى بۇداناوىين پىشىكەشمان بکات. نەفرەت
لەو مەدالىايە دواي ئەم ھەموو رەنج و زەحمەتە بۆم بىت. من يەكىنكم
بەوانەي پىويسىتم بەو شىنانىيەو تەنها سوپاس گۆزارى خودام. بەھەر حال
ئىمەيان شەو رۆژىك بە پىيى بىد بى ئەوهى تىكە نانىكەمان بەدنى. سوراي
فارگۈنۈكىيان كردىن گەرم و ناخوش. شوينى مەر و بىن بۇو. شوينى
خەوتىنمان نەبۇو. ناچار تاقمىيەكمان بە پىيە دەوهستان تا تاقمىيەك تۆزۈك
بخۇن و ئىسراحت بىكەن. بۇنىيەگەتىش لە رىڭا كە رۆزى كىيسمىس
بۇو. كاروانەكەمان بە فرۆكەي ھاپپەيمانەكان بۇرۇمان كرا و نزىكەي
سەد كەسمان كەلەو پاچە بۇين. لەھەموو خۇشتىر ئەوه بۇو رۆزى

كىيسمىس يەكى پەرداخىك ئاوابيان پىيىدان بىخۇين. بردىنيان بۇ بەرلىن. لە
ژىرى دوشى ئاوابىكى گەرمە يەك يەك دىيان شوشتىن بىرگەمان بەو ئاوه
گەرمە مردىن و بىنېكى ترماین بە پىستى سوتاوهە ماينەوە. ئەوانەمان
ئەفسەر بون ئىشان پىنەدەكەن بەس خۇتان دەزانن من سەربىاز بوم. ئىدى
رۆژ تا ئىوارە كەنەتكاريان پىدەكەرىدىن. ئۇردو گاڭەمان زۆر كەورەبو لەنزيك
بەرلىن. رۆژانە سەدو پەنچا نانى سوتاوابيان دەھىننا بۇ ئەو جەمماعەتەي
ئىمە. كەمە ئەنەن خۇتكە بىخۇ. منىش رۆژىك ويستم گالىن لە گەنل پاسەوانىك
بکەم. وتم روسلەكان دىن عاقلىتان دەكەن. ئەوهەنە كوتەكم خوارد تا ئەو
رۆژەي بەربىين نەم وىرا گالىن بەكمەوە. جەمماعەتى ھەوالگەرى ئەلمان
لەبەر ئەوهى دوو ھاورييمان نانىكىيان دىزىبۇو گولەبارانىان كەرن.

لە (۱۴ فەبرىيور) ئەمرىيىكا بەھاۋاكارى فرۆكەكانى سەلتەنمەتى بەريتا نيا
ھات. بۇ مبارانى ئەو ناوهى كرد (۲۵) ھەزار كەسيان كوشت. هەر ژن و
مندال بۇو لەو ناوه بەسوتاوى كەوتۈن. ئىتىر كە دەيان بردىن بۇ كار.
خەلکى نەفرەتى لە ئىمە دەكەد و بەردى تىدەگەرىتىن تادەھاتىنەوە ھەموو
گىيانمان دەبۇو بەخۇن و شakan. دواي ئەوهى ھېرى ھاپپەيمانەكان هاتن
شوكر ئىمە ئازاد بۇين. وە لَا ئىدى بۇخۇمان كەوتىنە خۆشى و
فرۆكەيەكىش ھات كەنپەر لىيەدەن (۱۴) كەسى ترى لى كوشتىن. ھەشت
رۆژ بۇخۇم وەك پاشا لەو ناوه يارىم دەكەد و ھەلدەقۇنىم. پاشان بە
سەيارەكى روسلەكان سوار بۇين هاتىنەوە بۇ ناو سوپاى ئەمرىيىكا. سوراي
فروكە بۇين و ئىستا من بۇ خۆم دانىشتوم نامە بۇ ئىيە دەنوسىم. لېرە
ئەوەندە نان زۆرە ھەر پىم ناخورىت. كەشتىيەكان خەرىكى جولانن بەرەو
وللات و منىش دەيىت تۆزۈك تەحامول بکەم. ھیواخوازم مانگىيىكى تر

لەمآلى خۆمان بىم. (٦٠٠) دلارم ودرگىرنوھەقى دىلىيەكەم و دومانگىش ئىجازىم بۇ خۆم ھەر كەيف دەكەم. شتى زۆر لەدلمائىھ بۇرتان باسکەم بايىمەوه ئىنچا. نامەم بۇ مەنتىن چۈن نامە ناڭگات ئىتىر..

"هارىتان : كورت ونگان "

" ٢٩ مەى ١٩٤٥ "

بۇ خۆم ھەر عاشقەم

ئازىزى دلم..

دلم زۆر تەنگە بۇت. ئۇويىنت ئەم نامەيەو ئەم مالەتمانىيەي پېرىدەوە. شىۋو جوانەكەت لە ھەموو شوينىڭ دىتە بەرچاوم. كاتىئك جى خەوهەكەت و دەستنوسەكانت دېبىنیم يادى بىن تۆرى دىتەوە خەيالىم. كايىي.. بروام وايە ورددە ورددە خەرىكە خۆم دەدۇزمەوە. دەپىت يەكەمچار خۆم بەدۇزمەوە ئىنچا كەسىك يان شتىئك روناك بىكەمەوە. لەھەموو حالەتىكدا حەزم لەۋەيە گەورەبم. تەنبا تەنبايام. لەوانەيە تۆ واپىرىكەتەوە دورم بخەيتەوە لەتەنبايى. بەلام ئەمە شتىئك لەناخى منا پەيمانى بەستوھ لەگەلەم. ورددە ورددە خەرىكە ئەگەمە ئەۋەھى زۆر پىویستىم بەتۆيە. خۆشم دەۋىيەت. ھەستىدەكەم ھىچ كاتىئك عاشقى كەسىك نەبوم. ھەميشە حەزم لەۋە بۇ لەگەل خەللىكى تىكەلەم بەلام ئەوان منيان خۇش بويىت نەك من ئەوان. ئارەزومە بچەمە ناخى كەسىك لە ژىر سىبەرى "ئەودا" شتە خراپەكانى خۆم لەپىر بىكەم..

ئىستا خەرىكە تىدەگەم... نەرم نەرم تىدەگەم. كەعاشقى تۆم و ئەمەش ھىچ مەبەستىئكى لەپىشت نىيە. لە چاوايىكى گەشاوە دەچىت لەناو دلما دەدرەوشىتىيەوە. ھەرچىم ھەمە مالى تۆيە كايىي گيان خۆشم دەۋىيەت... ئازىزم، ھىوادارم ئەم گەورە بۇونەي من تۆ نارەحەت نەكەت. چونكە ھەتا لاي خەللىكى گەورەتىبم لەتۆ نزىكتىر دەكەمەوە. من دەمەۋىت بىمە مولىكى تۆ و تۆش بىبىتە دواھەمىن پەناڭگايى من. من بەنى تۆ

نامه‌ی تۆماس نەتۆی

بۇ: بارى

بارى ئازىز..

ئەگەر بتوانم تۆ بىيىنم و دلّم بە خىرايى لىنەدا، يان لە دورىتىا دەرد و ئازار نەكىشىم. ئىتەر پىويسىتى بەوه نەدەكىد داواى لېپوردنى لى بىكم. بۇيە جارىكى تر پەيمان دەدەم. تۆم پېش سەلامەتى خۆم و خۇشبەختى خۆم خۇشتىر دەۋىت. ھەرچى بىكەيت جوانىيەكەت لەپېش چاوم ون نايىت. گەرچى ئەوه بۇ حەموت سالّە دور لە تۆ ئازار دەكىشىم. چىبىكەم ناچار بە نا ئومىدىيەو بە حەسرەتى تۆرە بىسوتىم.

بەلام ھەر چىركەيەك تۆ بىيىنم ئەفسونى جوانىيەكەت ھەمووشتم لەپىر دەباتەوە. سەيرىكە چەن خۆشم دەۋىت و چۈن ئامادەم لەبەر خاترى تۆ دەست بىدەمە ھەموو كارتىكى مەترسىدار و، چاولە ئەنجامى ئەو كارە بېپۇشىم. ئەگەر قبولم بىكەيت يەك دوو رۆزى تر دىم. ئىتەر رىزگارم دەبىت لەو ھەموو سالّەي چاودروانى و دەردى سەرى. بەس يەك دوو قىسى جوانى ئارام بە خىش بۇ بکە. بىللىن يىت رازى بىم بەوهى تەنانەت سەيرى ئەو نىيگا جوانانەشت نەكەم. چۈن بەراتى بەم ساردو سرييە خۆمەو ناتوانىم بەرگەمى ئەو نىيگا گەرمانى تۆ بىگرم...
لەم كاتىدا دلّم ئارەزو دەكەت بفرىت بۇلات. ئەگەر نەتوانم بىم بۇلات. لەوانىيە تا سەرددەمېكى تر ئىتەر نەتوانم گلەي لە تۆ بىكم و باسى دەرددەكانى خۆمت بۇبکەم..

ناتەواوم. خەمى ھىچم نىيە جىڭ لەوهى كە ئىستى تۆ لەتەنىشتمەوە نىت. كۆتىرەكان دوبارە لەسىر دار كاژەكان ھىلانەيان كردىو بەهارىش وادىت. وادىت . وادىت. تۆش دىيىت و منىش ئىتەر تواناي ئەم ھەموو چاودروانىيەم نەماواه.

كايىو، ھاوسەرەكەت شانازى بەتۆرە دەكەت. شوکور بۇخوا لەم دونىيەدا تۆم ھەيە..

"ئان سىكستۆن "

" ۱۳ مارسى ۱۹۵۷ "

"تۆماس ئەتۆی"

نامه‌ی خوداحافیزی
گیقارا بۇ کاسترۇ...

سلاو ھاورىم..

لەم كاتەدا ئەم نامه‌یە دەنوسىم، يادوھرى زۆر دىئنە بىرم. بۇ نمونە ئەو كاتەي تۆم لە مالى (مارىۋ ئەنتۆنیو) ناسى. كاتىك پىشنىيازتكىد پىكىمە كاربىكىمەن. توشى دردە سەرى زۆر بوم. بىرم دىت رۇزىك لېت پرسىيم ئەگەر مردم خەبەر بەكى بىدم. يەكەم جار بەو قىسىمەت زۆر نارەحەت بۇوم. دواى بىرم كىدەوە ئەمە حەقىقە تىكە و دەبىت قبولى بىكم. كاتىك مروف دەستى كرد بە شۇرش دەبىت بە سەرىيەزىيەوە بىرىت و چەندىن ھاوريشمان لەم رىيگايىدا رۆشتەن.

ئەمرۆ ئەو شتەم زۆر بۇ گرنگ نىيە. چونكە ھەستەكەم گەورەتر بۇوم و باشتى لە دووبىارە بۇونەوە ئەو حەقىقەتە گەيىشىتمۇ. بە ھەرحال پىمۇايە ئەركى خۆم لە شۇرشى كوبا لەسەر خاكى خۆى ئەنجام داوه و ئىستا بەنيازم لە تۆ و ھاورييانم، خەلکى ئەو لالانە خوداحافیزى بىكم. لە روى رەسمىيەوە. لەبەر ئەوەي تۆ رابەرى حزىكەمانى. بەرپرسى ھەموومانى من بەنيازم دەست لە پۇستى وەزىرى بىكىشىمەوە. ئىتىر ھىچ پەيوەندىيەكى ياسايم بە كوبادە نامىيەت. تەنها ئەو نەبىت پەيوەندى من لە گەل كوبا پەيوەندىيەكە ھەرگىز ناپچىرىت. كە بىر لە رايدۇو دەكەمەوە بروام وايە بەئەندازى خۆم، خۆم بەخت كرد لە پىتاو سەركەوتىنى شۇرشدا. تەنها ھەلەي من ئەو بۇ درەنگ پەيوەندىم بە شاخەكانى (سیرامايسىترا) وە كە ئەو كات تۆ رابەرایەتى ئەو شۇرشەت دەكەد.

- تۆماس ئەتۆي ئەم نامه‌یە لە سالى (1678) نوسييە. تۆماس يەكىك بۇو لە شاعيرەكانى ئىنگلىز. بارى يەكىك بۇو لە ژنانەي تۆماس عاشقى بۇو بۇو. بەلام لەتەمنى (34) سالىدا بەبى ئەوەي بەيەك بىگەن. كۆچى دواى كرد..

کاتیک خیزانه‌کم و مندالله‌کانم به جیندیلم نیگهران نیم. چون ده‌زانم دولت
ئاگای لهوان دهیت و نایدیت موحاج بن. بُویه دهیت منیش به
خوشحالیمه به چم به شوین تهرکی خومدا.

قسم زوره بُو تو و بُو خلک. به‌لام نیزه شوینی نیه. زور جار وشهش
ناتوانیت هستی من لمو بارهوه ده بریت. هسته‌کم ره‌شکرده‌وهی
کاغه‌زیک سودی نه‌بیت.

به‌هموو هستی شورشگیریمه له باوهشت ده‌گرم
یا سه‌رکه‌وتن یا مردن..

پیاوینیکی وستاو
یه‌کیک دهیت: پاله‌وان هه‌لسهوه
به‌لام پیاووه‌که هیچ نه‌جولا
دوو که‌س و‌تیان: پاله‌وان هه‌لسهوه
به‌لام پیاووه‌که هیچ نه‌جولا
دهیان و سه‌دان کس
خرؤشان و هاوریانکرد. پاله‌وان هه‌لسهوه
به‌لام پیاووه‌که هیچ نه‌جولا
هدزاران که‌س خرؤشان و هاوریانکرد: پاله‌وان هه‌لسهوه
به‌لام پیاووه‌که هیچ نه‌جولا
هه‌موو نه‌م سه‌رزدمینه گری گرت
فرمیسکیان رشت و هاوریانکرد"

راستیه‌کهی نه‌و روزانه‌م به‌شکوهه بدریکرد. زور شاناژی دکه‌م بهوهی له
روژه سه‌خته‌کاندا له‌گمل خم و شادی خلکدا بoom. زور که‌م رویداوه
که‌سینک ببینم که ودک تو بمتوانا و به ثیراده به‌هیزیت. به‌پرسیاریه‌تی و
بریکردنوه‌کانت له کاتی مه‌ترسیداو، حورمه‌تگرن و پیش بینیه‌کانت،
شتنیکن لای من بیرنا‌چنهوه.

دهیت بلیم به‌نیازم نه‌و کوبایه‌ی که له‌گمل خم و شادیه‌کانی و ئومید و
ئارذوه‌کانی تیکمل بoom و عهشقی خلکه‌کهی بoom. جی‌هیل. له پیاویک
دورده‌که‌مهوه که منی ودک کوره‌کهی خوش ده‌ویست. ئه‌مه‌ش بینیکی
قولم بُو دروست ده‌کات. به‌لام ئیمانم بهوهی دهیت به‌چم بُو سه‌نگ‌گریکی تر
که پیویستی به‌منه تا شورشیکی تر سه‌ر هه‌لبدات. ده‌چم بُو پیرۆزترین
کاریک، یانی ده‌چم بُو شهرکردن له‌گمل (ئیمیریالیزم). له هر شوینیک
پیویست بوو بینیکی قول تیمار بکه‌م ده‌چم بُو نه‌و شوینه.

من ئیتر هیچ بـر پرسیاریه‌تیکم له کوبا نه‌ماوه. جگه له وهی به‌نیازم له
شوینیکی تر کوبایه‌کی تر بدؤزمهوه. نه‌گهر بـریاریت له ژیر ئاسمانی
ولـاتیکی تردا بـرم. دـلـنـیـابـه تـا نـهـوـ کـاتـهـی دـهـمـ بـیرـ لهـ توـ وـ خـلـکـیـ کـوـباـ
دهـکـهـمهـوهـ. سـوـپـاسـ بـوـ هـهـموـوـ شـتـهـکـانـتـ. هـهـلـدـدـهـمـ نـهـرـکـهـکـانـیـ خـوـمـ بهـ
جـیـ بـهـهـیـنـمـ وـ تـاـ کـوـتـایـشـ وـهـفـایـ تـوـمـ لـهـبـیرـ نـاـچـیـتـ. مـنـ هـهـمـیـشـهـ هـاـوـکـارـیـ
سـیـاسـهـتـیـ دـهـهـوهـیـ شـورـشـ بـooـمـ. بـوـ هـهـمـیـشـهـ هـهـرـواـ دـهـمـینـمـوهـ. بـوـیـهـ لـهـ
هـرـ شـوـینـیـکـ شـورـشـیـکـ هـهـیـتـ منـ وـهـکـ وـهـفـادـارـیـکـیـ نـهـوـ شـورـشـهـ ئـامـادـهـیـ
یـارـمـهـتـیـ دـانـ دـهـبـمـ.

پاللوان هه لسنهو

پياوهكه له شويئنى خۆى قاچىكى جولاند

وەك بلىئى دەيمەيت ماچى ھەمۇويان بکات

ئينجا دەست بکات بە رۆيىشتن بۇ شويئنى مەبەست.

" ھاورىت گيچارا "

سلاو .. ئازىزىان

ئەگەر ناچارن ئەم نامەيە بخويىئنەوە، ھونەرەكەي ئەوهەيە ئىيە رادەھىيەت كە من ئىدى لە ناو ئىيەدا نابم. ھەلبەتە ئەمە بۇ من زۆر سەختە. ھەمېشە بىر لە بچوكتىرين شتى ئىيە دەكەمەوە. دەزانن باوکى ئىيە پياوئىك بۇو بىرکەنەوە و ھەلسوكەوتى وەك يەك بۇو. ھىچ شك و گومانتان نەيىت كە باوكتان زۆر بەودا بايىو بەرامبەر ئەو شتائىنى كە دەيىت و باوەپى يېرى بۇون.

خۇشمەدوين. ئەگەر بتوانن بىنە شۇرشىگىرىنىك بۇ ئەوهى شتى باش بىكەن شتىيەكى زۆر باشەكەن . ھەتا دەتوانن ھەولېدەن روشت بەرزىن خۆتان بەدوربىگەن لە ھەلسوكەوتى خۆ بەزلىزان. باش يەكترى بناسان. بىرتان نەچىت شۇرشىكەن گۈنگۈرىن شتە و ھەرييەك لە ئىمەش بە تەنبا ھىچى پىنَاكىرىت، (يانى دايىم پىكەمەبن: و).

گۈنگۈر لەمە. با ھەمېشە ئەو توانايەتان ھەيىت لە ھەرسۇنىنىكى ئەم دونايە زولم لە كەسىك كرا بە پىرىيەوە بچن و ھاواڭارى بىكەن. ئەمە جواتلىرىن شتە كە كەسى شۇرشىگىرىيەكتە.

بە ئومىيدى يەكتىرىنىنەوە مندالە ئازىزەكەن ماقچان دەكەم و دەتانگرمە باوەش.

" باوکى خۆتان گيچارا "

ئىستا زۆر بە ئيرادەم، ئەگەرچى زۆر بچم بەرىگادا ھەناسەم تەنگ
دەيىت و قاچم دەلەرزىت. بەلام ئەمە رېگاي منه.

جارىبەجارىنىكىش بىر لەم جەنطاوۇرى سەددىي بىست بکەنەوە.

(جiliya، روپەرتق، خوان. مارتىن. بوتوتىن، بئاتريس و ھەموو ئەندامانى
خىزانەكەم ماچتان دەكەم).

ئەم كورە ھارو ھا جەтан لەم دورەوە ماچى ھەمووتان دەكت

كۈرى خوتان
گىفارا

ناوداستى سالى ۱۹۶۵

خانەواه ئازىزەكەم
جارىكى تر پاژنەي پىلاۋەكانم ھەلکىشاوه برسى و ماندو بەشويىن
رىنگايەكى تردا دەگەرىم.

وابزانم دەسال پيش ئىستا. نامەيەكى دىكەمى خواحافىزىم بۇ ئىيە نارد.
ئەگەر لە بىرم مایىت ئەوكات پىم وتن نە دەتوانم بىم بە سەربازىكى باش
نە دەتوانم بىم بە پىشىكىكى باش. ئەوكات زۆر خەفەتم خوارد. بەلام
تىڭەيىشتىم كارى پىشىكى بۇ من باش نىيە. وەلى ئەمرۇ ئىتر سەربازىكى
خراپ نىم.

ھىچ شتىك لە ناخى مندا نە گۆراوه، جەگە لەوهى ئىستا بەئاڭاترم و
رەگورىشەكانى فىكىرى ماركسىيەت چووه بەناخىدا. زۆر باودرم بەھىيە بۇ
ئەوهى حەقى خۆمان وەرىگىرين و ئازادىين، پىویستانمان بە خەباتەو ئەمە
تاقة رى طامانة .

شي ويستانمان بە جەنطاوۇرية . ئىستا من جەنگاۋەرم. ئەمە دوا رېگايە. دەيىت
لە پىنناوى چەسپاندىنى راستىيەكان گىيانى خۆمان بخەينە مەترىسىيەوە.
لەوانەيە ئەمە دواكارى من بىت. من بەشويىن كۆتايى خۆمدا ناڭگەرىم.
بەلام پىدەچىت ئەمە كۆتايى من بىت. ئەگەر وايت. پىم خوشە دوا
مالئاوايى بکەم.

من ئىيەم زۆر خۆشىدەوېن. ئەمە شتىكە كە ناتوانم ئەم خۆشە ويستانم بۇتان
دەرىم. لە ھەلسوكەوتەكانمدا زۆر وشكىم و ھەستىدەكەم ھەندىكچار لېم تى
ناڭگەن. لەوانەيە تىڭەيىشتىن لە من شتىكى ئاسان نەيىت. داواي لېبوردتان
لىدەكەم لەم قىسىمە كىرمە.

خوان. مارتین. پاتوتین، بئاتریس و ئەوانى تر. ماچىكى زۆر بۇ ئىوه لە
لايەن منى ھاوريى سەركەش و بىمنەتان. ئەگەر ھەلەنەم و باش لە بىرم
بىت نزىكەي دەسال پىش ئىستا نامەيەكم بۇ نادرن. . ئەمچارەش ئەم
نامەيەتان
دەنيرم.

دواھەمین نامى گىشارا..
سلاو ھاورييانتم..

" ھاوريستان گىشارا "

پىشىكى شىيىكى ئەونەن گۈنگ نەبوو تا قىسى لە سەر بىكم و خۆمى
پىوه سەرقال بىكم. بەلام لە بارەي تفەنگەوە زۆر خاپ نىم. ھىچ
شىيىكى زىادە لە مندا بۇونى نەبوو جىڭە لە وەي بە هوشىارييەوە فيكىرى
ماركسىيەت لە مندا رىشەي داکوتا بۇو. ئەمرۆ لە و باودەدام شەرى
تفەنگ باشتىرين رېڭا چارديه بۇ دۆزىنەوە ئازادى. شتى زۆر لە
رېڭاماندایە. من تەنها فرمان جىئە جىتاڭەم. بەلكو لەو كەسانەم لە پىناو
ئازادىدا ژيانيان دەخەنە مەترسىيەوە. لە وانەيە ئەم پەيامەي من راستى
تىدابىت. نەك لە بەر ئەوهى من لە ئىوه باشتىرم. بەلكو لەبەر ئەوهى ئەم
رېڭايە لۇزىكى ترە. ئەگەر بەم جۈرۈپىت من دىلىم. ئەوا بۇ دواھەمین
جار باوهشتان پىادەكەم و ماججان دەكەم. دلىيان من ئىيەم زۆر خۆشىدەيت.
بەلام ببورن پىشوت نەمتوانى ئەم ھەستە خۆستان بۇ دەرخەم.. چونكە
خۆستان دەزانن من لە ئىشوارەكانمدا زۆر رېز و بەبروابۇوم، خۆستان باش
ئەمە دەزانن. ھەر ئەمەش بۇو وايدەكەد زۆر جار ئىوه دەرك بە شتەكانى
ناخم نەكەن. بەلام ئەمرۆ داواتان لىدەكەم برواتان بە من ھەبىت. لەم چىركە
ساتانەدا بە ئىرادەي ھونەرمەندىك چىز لە شتەكان دەيىنم. قاچەكان
شكاون و تونانى ھەلسانەوم نىيە. من ئىشى خۆم كەد. تكايە ئەو
شۇرۇشىگىز بچۈلەنانەي سەددەي بىستان بىرنەچىت. مەبەستىم روپىتى،

نامه‌یکی جاک لمندن

بۇ: ئانا

ئانای ئازىز...

ئايا من وتم ئىنسان دەتوانىت كەسىك لە ناو چوارچىوھىدە كدا دىل بىكەت؟ زۆرباشە ئەگەر من ئەمەم وتبىت لېڭەرى با روونى بىكەمەمە. ئەم قسەيە بۇزە مەمو مەرۆفەكان راست نىيە. تۇزە مەمو بىرەورىيە كانى منت بىرەورى بۇزە ناتوانىم لە ناو چوارچىوھىدە كدا تۇزە بىرەورى. ناتوانىم دەركت بىكەم. لموانىيە لافى ئەمە لىدمە لە هەلسوكەوتى تايىمەتى دە كەسدا بىوانىم پىشىنى قسە و رەفتار و تىپەي دلى نۇ كەسيان بىكەم. بەلام كە دەگەمە دەھەمەن كەس ئىتەر نا ئومىد دەم. ئەمە توانىي تىڭەيشتن و هەستى منه. تۇزە دىيەمەن كەسىت.

ئايا هەرگىز دوو رۆحى ياخى و ناجۇر دەتوانىن پىكەمە هەللىكەن؟ ئەمە جەڭلەوهى پىكەدەيونمان زۆرە. وەلى هەستىدە كەم لە زۆرشىدا خالى ھاوبەش و زمانىكى ھاوبەشمان نىيە. قسەي ھاوبەشمان نىيە و دەبرىيەنە كەنمان روون نىن. بىشك خودا گالىتە بەم زمانە لالەي ئىمە دىت..

تەنها عەقل پىمان دەلىت لەم سەفەردى من و تۇزدا هەستىكى بەرز ھەمە. ئەۋەندە ئەم ھەستە بەرزە هەردوكمان دەركى پىدەكەمەن. وايدى؟ زۆربەي شتەكان دەرك دەكەين و دەشزانىن ئايىندىيەكى تارىكىمان ھەمە. شكمان لە رۆحى يەكتىرييە. پىشىنى دەكەين دەيىت ئەم راستىيە قبول بىكەين. راستى من خۆم زۆر باورىم بەم شتانە نىيە! چۈون وەك ووتە تۇز ئەم دەھەمەن كەسەيت كە ناتوانىم هەلسوكەوت و ھەستەكانت پىشىنى بىكەم.

ئايا لە خۆمەمە قىسىدە كەم؟ نازانىم گوماندە كەم وايىت. ناتوانىم زمانىكى ھاوبەش بىرۇزمەمە. راستە ئىمە سروشىتىكى بەرزمان ھەمە. ھەر ئەمەشە وايى كەردوھ پەيوەندىيەكەمان درېز بىكەتەوە. لە ناخى ھەر يەكتىرى كۆمەلېك چىرۇك ھەمە. ئەم چىرۇكانەش رامان دەكىشىن بۇ لايى يەكتىرى جىاوازى زۆرىش لە نېوانماندا دروست دەكەن.

دەپرسىم بۇچى كاتىك بە دلخۇشىيەوە دىيىت بۇ لام من پىدەكەن؟ ئەم پىكەننە قابىلى ئەمەيە چاۋ پۇشى لېتكەمەت. نا؟ لە راستىدا لە بەخىلیدا پىدەكەن. من بىست و پىنچ سالە ناخى خۆم كېپ كەردوتەوە. لە بىرى خۆم بىرەوتەوە بە شەوقەوە بىيىم بولات. دەمەويت ئەو شتە فەراموش بىكەم، بەلام بەرۇخسار پىمەمە دىيار نىيە. زۆر دلخۇشىم بىر لەوە ناكەمەمە تا ئەو كاتەيى دەمەرم ھەرروا بىيىنمەمە. ئىستا لە دۆخىنەكادام فيرى وانەي تازە بۇوم. دەتوانىم لەبىر خاتىرى شتى بچوک شتى دىكە بەيىنەمە ئازاروە. بەلام لە بەر خاتىرى ئەمەم شەقەنە شاراوانەيى كە لە ناخىمان ناتوانىم دلخۇش بىم. ئايا دەتوانىم ئەم شەقەنە خۆم بۇ تۇز دەرخەم؟ ئايا گۈئىم لىدەگىرىت؟ گومانم نىيە ھەندىك لە مەرۆفەكان لە ناخەوە جوانى. من يەكتىك لەوانە...

"جاڭ 1901"

نامه‌یکی ئەحمدەدی شاملو بۇ:

ئایدای ھاوسەرى

ئایدای نازەنین..من باشم

ترس ئىتىر رۆيىشت، رۆيىشت، ئىدى توۇ دىدارەكان و قىسىكەن و قولاي
ئەوين نادۆزىتەوە. تابال بىگرىت و خوت لە گىرفتارى و نەفرەت و پشىوى
و خەمگىنى دورخەيتەوە. ئەمشەو يَا باشتىر بلىم ئەم دەممەوبىيانە
لەتماشاكردنى ئەم رەوشە راچلەكىم . وازم لە ئىشەكانى خۆم ھىننا تا
شىيىك بۇ توۇ بنوسم. ئایدای من ئەم بالىندىھىي حەزى لەو قەفەزە تەنگە
نىيە، ئەگەرىبىنى چۈن خەفو لال و يىدەنگە لەم دۆخە. لىيىگەرە فەزاو
شۇنى خۆى بىدۇزىتەوە، تابىبىنى چۈن لەتارىكتىرين شەوهەكەندا مەيلى
رۇزىكى روناکى پەر لەھەتاو دەكات. بۇم بنوسم تا ھەمموو كاتىك و، بۇ
ھەميسە گويم لىت بىت. بۇم بنوسم تادلىنبايم تووش وەك من ھەميسە
لەچاودروانى شەۋىنلىكى سېي داي. بۇم بنوسم تا بىزانى ئەم يىدەنگىھە
جۈزىكە لەگىنى ژيان. لەزىندىن ئەچىت كە مولكى ئىمە نىيە. كە مالى
ئىمە نىيە. كە شايەستەي ئىمە نىيە. بۇم بنوسم لەچاودروانى بەيانىكىداي
بالىندەكەي من بىت ئاوازى ئەوين بچىرت .

"ئەحمدەدی شاملو ۲۹ شەھريور"

كاتىزمىر چوارە يَا چوارو نىيە، بوم و لىلە، خەوم نەماوە، بەبۇنەي ئەو
كىشە زۆرانەي كەنایەلى بخەوم، دېبىت ئىش بىكم، ئىشىك كە بەداخەوە بۇ
خۆشىبەختى من و توۇ نىيە. بۇخۇشم نىيە. بۇ ۋەزىفەكەشم نىيە، بۇ ھىچ
شىيىك نىيە. بۇ تەمواوكىدىنى ئەحمدەدەكەي توپىيە. بۇئەمەيدى ئىتىر، وەك
خۆتەلىت جىڭە لە ئەحمدەدەكەم ھىچچى دىكەم نىيە. وەلىلىيگەرلى باشتە،
ئەمشستانە ھەمموسى تەواو دەبن. لەكۆتايىدا سېھىنى ھى ئىمەيدە، مالىي من و
توۇ و مالىي ئايديا و ئەحمدەدە. خۆزگە بەھاتىتايە. تاشەوانە تادەممەوبىيان
لەتەنيشت توووه بە يىدارى دانىشتمائىيە. سەرت بختىتايە سەر سىنەم و،
لىيگەرايتىايە پىت بلىم لە تەنيشت توووه چەن خۆشىبەخت.
چەن توۇم خۆشىدەويىت. چەن پىويسىم بەھەيە لەتەنيشتەوە ھەناسە بەدم. چەن
قسە لەدلمايە پىت بلىم. بەلام بەداخەوە ھەمموسى كەنمان ئەمەي توۇ بەمن
بلىيەت (ئەمرۆ ماندوپىت) يان (ئەمرۆ چەند سەير شادومانى). منىش
بەتۆ بلىم : (ئىتىر كەي ئەتوانم بىتىپىم؟). يان توۇ بلىيەت. (دەممەوتت بىرم،
كە توۇ باشى منت بۆچىيە). منىش بلىم. (شىتە چەند دەقىيەكى تر
دانىشە). ئىتىر ئاوا. ھەممو ئەو وشۇ شىعورو گۆرانىيانەي لە ناو رۆحى
مندان بۆكۈشتىنى ئەم زەمانەيدە. دەگۆرمەوە بە قىسىو دىدارىكى
پىكەننۇاوى كە ئىمە دور دەخاتەوە لەترس و تووقىن.

نامه‌یه کی گاندی

بۆ هەمووان:

من دەتوانم باشبم، خراب بم، خائين بم، وەفادار بم، فريشتەبم ياشەيتان .
من دەتوانم تۆم خۆش بویت يان رقم لىت بىتەوە. دەشتوانم بىدەنگ بم،
زانابم يان نەزان. يانى من مروقىكىم ئەم هەموو سىغەتمە تىدىايم...
تۆش لەبىرت نەچىت ئەم شتانە بزانە:

من نايىت ئەو كەسەبم تۆ دەتهويت. من ئەو كەسەم كە خۆم دەمەويت، من
دەيىت ئەو كەسەبم كە خۆم دەمەويت دروستى بکەم، تۆ گەر بەنيازىيت بە¹
ئارەزۆهكانت من بجولىنىيت ئەو نايىت. بىركدنەوە و ئىشىكىرن، خۆشى
دەدات بە ژيانى مروقەكان نەك ئارەزۆهكان. من مەجبور نىم ئەو كەسەبم
كە تۆ دەتهويت. تۆش دەتوانى هەلۈزۈرىت منت دەويت يان نا؟!.. بەلام
بىرت نەچىت ناتوانى بىياربىدىت كە دەيىت من چۆن بم.

دەتوانى خۆشت بويم بە جۆرەي كە هەم. دەشتوانىت بىزارىيەت لېم بە
بىئەوهى شتىكىم كردىيەت، بەھەمان شىۋە منىش ئەو دەتوانم. دەزانلى بۆ؟
چونكە هەردوو كمان مروقىين. ئەم دونىايە هي مروقەكانه. بەلام ئەم
دونىايە هي ئowanەيە هەستىيان جوانە. تۆ ناتوانىت خۆت بسىپىنى
بەسەرمىداو خۆت فەرزكەي بەسەرمدا. منىش هەروەها. تەنھا خودا
دەتوانىت بالا دەست بىت بەسەر هەمووماندا.

هاورييانم..

من بەم جۆرە خۆم پەروردەكردۇدە. حەسەدەكەنە خۆش ناوىن، بەلام حەزەدەكەم
ئىدى حەسەد نەبن. دۇرمنەكەنە كەيفىيان بەوە دىت نابوتىم كەن بەلام نەيان
توانى. بىرتان نەچىت ئەگەر من حەقى ئەوەم نەبىت ستايىشم بکەن
مەيكەن. بەھەمان شىۋەش حەقى ئەوەم نەبىت خۆشتان بويم خۆشتان نەوىم.
تکايىه نە حەسەدەن، نەدۇرمن. نە چاودىر بەسەر كەسەوە. من لايىق بە
ستايىشم و تۆش بەھەمان شىۋە. بىرت نەچىت ئەگەر چاوت بەم نوسىنەي
من كەوت، هەموو رۇزىيىك بىخۇيىنەوە و بىھىنەوە بىرى خۆت. هەموو مان
مروقىين. شتى تايىبەتى خۆمان هەيە، دەيىت يارمەتى يەكتىر بەھىن. بە
ھوشيارىيەوە مامەلە لەگەل مروقەكان بکە. مروق شايىنى رىز و
ستايىشه. بىرت نەچىت ئەمە باشترين كلىلى دەرگاكانى ژيانە..

"ماھاتما گاندى"

نامه‌یه کی بته‌وْن بُو نازیزه‌که‌ی
فریشته‌ی من..

نامہ یہ کی تاگوور

بُوْ هاو سه ره که می:

سلاو ئەي ڙيانم..

- ۵۰ -

وهر ۵۰۰ بهو جوړه که هیت بهې خو رازاندنهوه ودره ۵۰۰ په لکه کانت
مه ګروهه، لیګکری با فرشت شیواو پیت. دلتهنگ مهه و ئاوا ودره..

وهره بهو جوړه که همیت ئاوا وده، خوټ سهړقال مډکه به خوړازاندنه وه
سا درېنګ نهیت دهی، ودره... .

چیمه‌نه کانم بربیوه تا خیرا بیست. ثه گهر مرواریه کانت کرده گهردن و له رنگا ون بون. به بیان مه گهری و دلتهنگ ممه بادوا نه که ووت.. زو و هد.

به خبر ایه، بهناو کتلگه کاندا وهره.

ناسئي، ههور ئاسمانى، دا بېشىوه؟

له بیانیه‌وه هممو بالنده‌کان چاوه‌رین تا تؤییت یئنجا بفرن. با بهسهر حممه‌نه کهدا راکشاوه ههر ئوهوندی ماوه بگرت بیت.

ئەی ھەموو ھەست و بۇنم، گیانى گیانام، ئەمرو چەن و شەيەكت بۇ بنوسيبامايمە، تاسېبى خوا گەورە بۇو، ئەرى ئەم ھەموو ناۋومىدەي چىھە! بۇچى ئەم ھەموو خەفت و خەمە لەناو بۇنمادا ھەيە؟ ئايا عەشقى ئىمە ناتوانى بەبى قوربانىدان بەردەوامى بەخۆى بىدات؟ بەبى ئەمە هيچى ترمان پىنَاكىرىت؟ ئايا دەتوانىت ئەم رەوشە بگۈرىت. من هيچ قىسىمەكى ترم نىيە. بەلام تو پىدەچىت نەتوانىت هيچ شىئىك بکەيت بۇ من. چەن قىسىمەكى خەمگىنە. لەناو جوانى سروشتدا بەشىن ئەوينىكى راستەقىنەدا بگەربى تابگەيتە ئاسودەيى. ئەوين ھەبىت ياخىن ئەبىت ھەر توپى دەۋىت و حەقى خۇشىيەتى توپى بويت. چىرۇكى ئەويىنى من و توپى قەرارىيە. ئەگەر بەم شىۋىيە بروا. ئىتىر باكم بەئازارى رؤىشتنىش نىيە. لىگەر ئىبا لەم دونيا بىمارە دوركەوينەوه و كەمئىك بۇخۇمان بېزىن، بى گومان لەم رۆژانەدا خەونىكىم دى، بەلام ناتوانىم لەم نامەيدا ھەموو ئەو شتانەت بۇبا سكەم كە لەرۆژانى را بىردودا بەسەرمەن ھاتووه، ئەگەر لەلام بويتايە ئەم شتانە نەدەھاتن بەسەرمدا. قىسى زۆر لەدلەمایە كە بە توپى بلېم. ئاي بىرگەن ئەستەتكەم قىسى كەن بەس نىيە. ھەرباشى، ئەي تەنباشىرىن يەنالىگەي من. ئەي ھەموو ھەستى من.

بی شک خودا تارامی به نیمه به خیشود. من دانی پیدا ده نیم شده باشترین
دیاریه بیه نیمه

نامه‌یه‌کی: فراتس لیست..

بۇ: مارى ھاوسەرى..

دلى من سەرشارە لەھەست و شادى.

نازانم بەچ ھەستىيکى ئاسمانى. بەچ چىزىكى بى كۆتايى كلپەى ئاگر، كەى ناخمت بۇ دەرخەم. تائىيىتا بەوجۇرە ئەۋىندا نەبوم! پىم بلې ئەم ھەموو خۆشىيە چىيە دەيدىي بەمن. بۇنمۇنە ھەستەكەم لەتەنيشت شادىيەوە دانىشتوم. ئەم ھەموو لەرزىنە ئاسمانىيى عەشق لەكويۇ دىت؟! ئاي . تۆ خوشكى، فريشتهى. ژنى. ھەموو ئەمانەي بۇ من. ھەلبەتە جەڭ لە ئاگرى تۆ لەناخىدا ھىچى ترنىيە. بەلام بىرىك جار بەنھىئىيەوە فرمىسىكىك لەچاوه‌كانىدا دىتەخوار..

خودايا رەحم بەئىمە بىكەو، ھەرگىز لمىكمان جىامە كەرەوە. ئەمە چى دەلىي؟!. بمبورە گەر ئىمامان لَاواز بويىت. دەزانم تۆ ھەرگىز ئىمە لمىك جىانا كەيتىمە. خوداوندا تۆ جەڭ لەرەحىمەت ھىچ بەسىر ئىمەدا نابارىنى. نانا بىھۆنەيە رۆح و گىيانم پەنا بۇتۇ دەبەن و قىسە لە گەل تۆدەكەن. باوكە وشەكانى تۆ لەناخى ئىمەدا قولپ دەدىن. باوكە، دەستى ئىمە بىگەو دلە شكاوه‌كانمان تىماربىكە. ئاي شوكر بۇتۇ كە ئەم ھەموو شتە جوانەت بەئىمەدا و رىيگاى جوانت پىشانداین. شوكر بۇتۇ، من ھەميسىھە ستايىشت دەكەم.. ئامىن ئامىن...

چراكەمى روحسارت دامەگىرسىنە، نەبادا لىرە با بىكۈزۈننەتەوە. كى دەتوانىت تۆ بېبىنېت و بە تىرى موڭگانت بىمار نەبىت. كى دەتوانىت لەزىر ئەو ئەبرۇ رەشانەتەوە كە لە ھەورى ئاسمانە كان رەشتەن خۆى بگېت و تەرنەبىت.

ئەگەر تا ئىستا گولە كان نەگەشابىنەوە بۇ بەربىت ھىچ رودەدات؟ خۆت لە بەر ملوانكە ئالْتۇنیەكەت دوامەخە با ئاسمان دلى نەرنجىت. با درەنگ نەكات خۆت چۆنى ئاوا و درە.. دەى و درە.. بەس و درە و ھىچى تر..

ماری ماری ..

نامه‌یه کی خانم فرانسیس ئان

بۇ باتلەری ئازىزى ...

.....

ئەوەندە عاشقت بۇوم پىمەخۇشە ژيانم بىكم بەفیداى تۆ، ھەلبەتە ئەو
كاتەيى كە ژيانم بۇئەوە بشىت فیداى تۆى بىكم. تۆ پايەي ئومىدى
بۇمن و ھەمووئە شادى و خۆشيانەي لەسەر ئەم زەمینەن لەرىگەتى تۆۋە
بەددىستان دەھىيىم. دەيىت بزاپىت ھېچ كەسىكەم ھېنەتى تۆ خوش ناوىت.
روبەرۇ بونەوە لە گەل تۆ بۇمن ھەرگىز وەك خەلکى ترنىيە. بەشىوەيەكى
گشتى زۆر مەحالە كە رۇزئىك بىت من دلساردى بىنۇتىم بەرامبەر بەتۆ ...
ھەموو ئامانجى ژيانى من ئەوەيە لە گەل تۆدا بىزىم. ھەموو بىركردنەوە و
خىيال و ئەوينم بەتۆيە. ئىتەر ھەرگىز ناتوانم فەرامؤشت بىكم. ئەوكاتەيى
تۆ ئەوينى من و ھاوسەرى من و باوکى مندالەكانى من بويت. ھەركاتىك
كە سەيرم دەكردى نەمدەتوانى لەنىڭاكانمدا مىھەبانى و خۆشەويسىتى
دەرنەبرم. ھىشتا دەنگى تۆيە تىپەكانى دىلم دەجۈلىنىت و ھىشتا دەنگى
تۆيە. لەناو دەمارەكانمدا خوينەكەم وەجۇش دىنېت ...

لىڭەرئەم نامەيە ھەزاران جار دوبارە بخوينمەوە. سىرۇزە ئەم نامەيە
لەناخەمدايە. ئىتەر گەم نە گرت لە گەرمایەن ناخم و نوسىم. من نامە
بۇتۇنانوسىم. خۇتىدەزانى قىسە بۇتۇدەكەم، چون تۆ ھەمىشە لەنزىكەمەوەيت.
دۇبىيىن و بانگت دەكەم.. ئەبەدىيەت لەناو باوهشى تۆدەيمۇ، بەھەشت و
دۆزەخىش ھەروا. ھەمۇشت لەتۆۋە دەست پىدەكتات و لەتۆۋە دەنگى لىيە
بېرز دەپىتەوە. لىڭەرئ با ھەمىشە لەخۆشىدابىم، دوربىكەمەوە لەم
جيەنە تەنگە. دەيىت لەبادى ژيان بىنۇش تا ئاوادەبىن. ئەوين ھەرشىتىك
بىت قبولىمە، بروادەبکە كاتىك بەتەنېشىتدا تىلەپەرم، پاكى و دلخۆشى روم
تىدەكەن. لىڭەرئ با ئەم چىرۆكە تەواو بىكم. تۆ پرى لەسادىيى و
مېھەبانى. لىڭەرئ با دىوانە مەست بەم. جىڭ لە تۆ ھېچ شك نابەم.
خۆزگە ئىستا دەم توانى قىسەت لە گەل بىكم...
خۆزگە دەمسوانى ..

خۆزگە ...

"فرانسس لىست"

" ۱۸۳۴ "

" فرانسس ئانا _ ۱۸۲۲ "

نامه‌ی یه‌که‌می فروغ بۆ پهرویز شاپور

پهرویز حەتمەن چاودریی جوابی نامه‌ی ، من ھەستم دەکرد بەدیعەخاتم ھەموو شتیکی لای تۆ باسکردوو . ئیتر پیویستی بە دووبارە کردنەوە نەدەکرد. بەلام لەلایەکی ترەوە ھەموو بىرکردنەوەکە ئەوەی دەشیت تۆنرازیت ئەو بىيارەی کەداومە بەرابەر بە ھەلبژاردنی تۆ بەئاسانی بەئاسانی نایەتە دی. من نامەکەی تۆم خویندەوە راستە من چاودریی شتى وا لمتۆ ناكەم. بەلام لەرخاترى تۆ ئەم رىڭگايە دەگرمە بەر و ھەمووان رازى دەکەم. لەو بارىيەوە خەيالٌت ئاسودەبیت. تۆ بەتلەفۇن بەمنت وت. رۆزى دىيارىكراو رۆزى ھەينى يە. بەلام باشتىنىيە بىيار بەديت كەمیل زوتى كارەكان جىبەھى بىكىت . چۈن تەنها 5 رۆزمان لەپىشە بۆ ھەينى. من ناتوانم لەو ماوه كورتەدا ئەو ھەموو ئىشانە بەتلەنبا ئەنجام بىدم. ھەموو وەلامى من ئەمەيد رازىم. رازىم. چاودریی ھەنگاوەكانى تۆم. خودا حافىز..... فروغ

- فرانسيس ئان. يەكىكە لەخانمە شاعيرەكانى سەرەدەمى شكسپير. لەگەل باتلەر خۆشەويىستى دەکرد و پاشان شوی پىيىكىد. بەلام پاش ماۋەيەك لەيەك جىابونەوە و ئىدى سەرقاڭلى كارەكانى خۆى بۇو. فرانسيس لەسالى 1809 لە لەندەن لەدایك بۇو. لەسالى 1893 كۆچى دواى كردوه...
- تابلوکە لەسەر شىوه فرانسيس كىشراوه، بەلام نازانم چ ھونەرمەننەك ئەم تابلوئىيە كىشاوه.

نامه‌ی دووه‌همی فروغ بؤ پهرویز شاپور

ئەگەر ناتوانی پیم بلى بامن بیربکەمه‌وه چ شتىك پیویست نیه بیخه‌مه لاده. تا بهئندازه‌ی توانای تۆیت. بۆچونی خۆتم لەم باره‌یه‌وه بۇ بنوسه. دەمەویت پیت بلیم باوکم ئەمرۆ يان سبەی دیت. نازانم بابه‌ته‌کەی بەيانى چيە. وەلی دايکم بەمنى وت بەتو بلىم نامه‌یه‌ک بۇ ئەو بنوسه. بىدە بەمن. من دىيدەمە ئەو بىداتە باوکم. دايکم بەلینى پىداوم. هەركە هات بەزوترين کات لەبارەي من و تۆوه قسەبکات و هەممو هەولىك دەدات بۇ رازىكىدنى. دلىام كە رازى دېيت. پهرویز دېيت لەبارەي گرىبەستەكەمانه‌وه بنوسىت و بۇنمۇنە بلىت. من لەروى مادىھەو ئامادەم و تەحەمولي هەممو ئەو شتانەدەكم دەكۈنە سەرشانم و بەزوترين کات ئەو كارانە ئەنجام دەدم. وە بنوسىت. ئەگەر من ئامادە نەبۈم ئەوا تۆ ئامادەي هەمۈشت بکەيت. ئەمەویت ئىتر ئەو مەجالى ئەوهى نەبىت رەدى بکاتەوه. واهەست ئەكم ئىتر دۆخى ئىمە روناك بوجەوه. ئەمشە دوعام كرد خوا تۆ سەلامەت بکات و لەخوا ئەپارىمەوه دلى بەمن بسوتىت. چىتىر لەچاودروانىدا دام نەتىت. تۆش دواعابكە دوغاکىدن زۆر باشه.

من هەميسە داوى يارمەتى لەخودا دەكم و تۆش هەروا بکە. ئەزانم باشەبىت.

خوا حافىز .

فروغ

پهرویزى خۆشەویستم. ئەزانى بۆچى دوبارە ئەم نامه‌یەم نوسىيەوه. چون دواى ئىوارە چەن سەعاتىك پىش خەو. لەگەل دايکم قسم كرد. ئەمەویت بلىم نەتىبىجەكە ئەوهى بە تمواوەتنى رازى بۇون . بەيانى نامه‌یەكم نوسى و ئىستاش دەمەو عەسر ئەم نامه‌یە دەنوسىم و، ئىشەلا بەيانى هەردووكىت بۇ پۆست ئەكم. بەلام لەنیوان نامەي بەيانى و عەسر تا ئەندازىيەك بۇچونى ناكۆكى تىدایە. چونكە بەيانى ئومىدەوار ئەبوم - بەلام ئىستا دەمەو عەسر زۆر ئومىدەوارم و ئىتىر ئەتوانم تۆ بەددەست بەھىم. پهرویز من لەگەل دايکم. لەبارەي تۆوه زۆر قسم كرد. ئىستا دايکم تا ئەندازىيەك لەبارەي من و تۆوه باوھىنکى بۇ دروست بۇو، لەبارەي نازازى بۇونى تۆوه لەسەر مەرجەكان بۆم رونكىردهو، ئەو قەناعەتى كردهو. تەنها شتىك كەماوه مەسەلەي خەرجى و گرىبەستەكەيە، لىمڭەرئ با بۆتى بېزىرم تا بىزانى چەند خەرجى تى دەچىت. چەن پارەت پیویستە. پهرویز من دەمەویت كراسى بوکىنیيەكم خۆم بىدورم. لەبەر ئەوهى بەرگۇرۇھكان ناتوانن بەوجۇرە بىدورن كەمن حەزم لىيەتى. ئەمۇ پارەيەي دەيدەم بە بەرگۇرۇھكان. يانى ۱۰۰ تا ۲۰۰ تومەن. ئەتوانم لە سندوقىكىدا ھەللىگرم بۇ شتى تر خەرجى بکەم. من بىر لە قىيمەتى كراسەكەش ناكەمەوه. ۱۰۰ تومەن تا ۲۵۰ تومەن بۇ كىرىنى شىرنى و ئەو شتانەش. (ھەلبەتە ئەگەر زۆرە پیم بلى بامنىش رەچاوى بارو دۆخى تۆبکەم). ئەمەش ۱۰۰ تا ۱۵۰ تومەنلى بۆشتى تر. يانى رۆژى يەكم بەلانى زۆرە ۵۰۰ تومەن يان ۴۰۰ تومەنلى دەۋىت. پهرویز دېيت تۆ ئەم پارانە پەيدا بکەيت.

نامه‌ی چواره‌می فروغ بۆ پەرویز

پەرویزی نازیز..

لەکاتیکدا ئەم نامه‌یەت بۆ دەنوسم، يەك دونیا خەم فشارى هیناوه بۆ رۆحەم. من لەدوینیوھ تائیستا فرمیسک دەریزرم، ھەستەکەم جگە لەگریان چاره‌یەکی ترم نیيە. پەرویز ئەگەر بلىم خراپترین و بەد ئاکارترين خیزان لەدونیادا وەك خانەواھەکانی ئیمە بونى نیيە درۇناکەم، ئەمانە خۆیان مەلاس دەدەن تاشتیک روبدات ئینجا خۆیانى پیادەکەن تا نیوانى دووکەس تیکبەن و ئاسودەی دوکەس بشیویتىن. من ھەمیشە دژى ئەم جۆرە ئاکارانەبوم. ھەموو کیشەکەش ئەھویيە دەیانەویت رەنجى دووکەس بەدەن بەثاوا.

پەرویز کە نەواب خانم ھات بۆمالمان، مەرچەکانی تۆو دایکى بەدایکم وتبوو، دایکم ئیستا زۆر نائومىد بوه لەتۆ و منى والىكىد بۆخۆم بگریم. پەرویزرم.. من ئىشم بەراست و دروستى ئەو پەيامە نیيە. بەلام بۆئەوە دەگریم کە دوینى دایکم پىي و تم" يادبىت دايىكى پەرویز رازى بىت يان من تۆ نادەم بەئەو". پەرویز .. ئەم قسمىيە ئاگرى لەمن بەرداوو دەمەویت ھاواربىكم. بەلام بە بىدەنگى دەگریم، چون خۆمەزانم چەن بەدبهختم، سەيركە چىم پىدەلىت. بەمن دەلىت تۆ فەراموش بکەم. ئەمە لای من قبولىيە. من تۆم خۆشەویت و يەك دونیا ئومىدۇئارەزۈم ھەمیه لەگەلت.

من نازانم بە چ شیوه‌یەك داواى لېبوردن لەو گوناھەی خۆم بکەم. ئەمە خراپترین شتىك بو تا ئیستا كردیتەم. بەلام خەتاي من نەبۇو. لەئاخىر دەقەدا كە ويستم لەگەل دايىك سەر لە تۆ بەھىن. میوانمان ھاتو ناچار بوبىن لەمالەوە بىمېننەوە. من يەك دونیا داواى لېبوردن لەتۆ دەكەم. كە زۆر چاودروان بويت. بىمۇرە و، ئۆمىدەوارم لای تۆ جىنگاى بەخشىن بەم. دەمەویست شتىك بە تۆ بلىم، پىش ئەھوھى بېچىت بولالى باوکم و يەكتىر بناسن. بەلام بەداخەوە بۆم نەكرا. ئەم نامەيە لەرىڭاى فەرەيدوننەوە دەنیزرم بۆت. ئەو بۆت باسىدەكەت میوانەكانى ئىمە چ كەسانىك بۇون و، بۆچى ئىمە نەمان توانى بىيىن.

خواحافىز
فروغ

کردوته بیانوی هاوسرگیریه که مان. تو ده توانی به لوزیکی به هیزی خوت ئەو قمناعهت پېکھیت.

پهرویز من حەزەکم ببىمە هاوسرى تو. ئەم شتانە بچوكتىن کارىگەرى له سەر خۆشە ويستىمان ناکات. بۆچى دايىكى تو منى خۆش ناوىت. ئاخىر من چ خراپەيەكم بۇئەو ھەبەو. ناتوانى باوربىكەم دايىكت تا ئەو رادىيە رىڭىرى لە ناسودىيى تو بىگرىت . پهرویزى من فەراموش مەكە من ناتوانى تو فەراموش بىكەم. فەراموش كەرنى تو لە جىنى مەرگى منه. ئىستاش بىر لەو شەوه دەكەمەو چوين بۇ سىنه ما. بىرچار بىر كەندەوە لە قىسە خۆشە كانى تو زۆر شتم لە بىرەباتەوە. خۆزگە ئەو شەوانە دوبارە دەبۈنۈو و دەمتوانى لە تەنېشىت توادا بە ئاسودە بىشىما يە. پهرویز. دەبىت ھەرچىتىكىرىت لە گەل دايىكى قىسە بىكەيت. ھەرچىم كەدىت بەيانيكى رۆزى پىنج شەممە يان ھەيىنى بلىتىكى سىنه ما دەكەم بۇئەمە تو مەجالىتكى بىدۇزىتەو قىسە لە گەل دايىكى بىكەيت. ئەمرو بە جۆرىك ئازارى دام حەزم دەكەد بىرم و ئىتەر ئەوەندە ھەولۇندەم. بەلام لە بەرخاتى تو بەرگەمى ھەموشت دەگەرم. من خۆم ئامادە كەردە بۇشتى گەورەتەر و ئەم شتانە زەرىيەك كاريان لە ئەويىنى من نە كەردە بۇتۇ. پهرویز من لەشۈنى ئۆبومايە پىش ھەمووكەس دايىكىم رازى دەكەد. ھەولىدە لە گەللى و بۆچونە كانى بىگورە. من زۆر دايىكتم نەديوه تا قىسى لە گەل بىكەم بەلام خۆش دەۋىت. لەو سەرم سورماوه بۆچى ئەو رىڭىرى لە خواستى تو دەكتات. پهرویز من تو م بەيەك دونيا ئەمىدەوە خۆش دەۋىت. تەنها داوا

من بۆيە زىندۇم تا لە گەل تو بىزىم، تو لەشۈنى ئازىزلىرىن كەسىمى. من بەدل خۆش دەۋىت. حقى خۆمە بىگرىم.

سەيرىكە چىان بەدايىكم و توە. لە دەختىكدا ئەو يەك دونيا موحىبەت و مىپەربانى ھەبۇ بۇتۇ. ئىستا بە تەواوەتى گۆراوه بەرابەمرەت. پەرویز من تەنها ئەو بەشەت بۇئەنوسىم كە بەدايىكمىان و توە، پىيىان و توە دايىكى تو بەم ھاوسرگیرىيە من و تو نارازىيە، وەختىك زانىيەتى شىتىكى واهىيە لە بەينى من و تو دا تورەبۇه لە تو. گوايە تو ھەشت سالە كچىكت خۆش دەۋىت و ما وەيەك بەرلە ئىستا شويىركەدوھو ئىستا جىابۇتەوە و چاودەرىيە لە گەل تو ھاوسرگىرى بىكەت... من ناتوانى بەر بە فەرمىسەكە كانم بىگرم چۈن ئەمە جىڭەرى بروانىيە. ئەگەر ئەمە راست بىت ئىتەر باورنەكەم تو ھىچ عەشقىك لە دەلتىدا بوبىت بۇ من. پەرویز ئەگەر وايە تو ئەتowanى لە گەل ئەمدا خۆش بەختىت و من ھىچ قىسەنەكەم و تو لە بىرەدەكەم. بەلام دەلىابە ئەو فەراموش كەندەي تو بەگىانى من تەواوەدىت. بامن بىرم ئىنجا دەزانى بەيەكچارى لە بىرم كەدويت. من بەيى تو ناتوانى كەسىتىم خۆش ئىستا لە ھەمووكات زىيات خۆش دەۋىت و جەگە لە تو ناتوانى كەسىتىم خۆش بوبىت. پەرویز... دەبى تۆبىبىنەم و لە ھەموشت تىبىگەم، تو ش وەرە بۇلای باوکم و جوابى يە كچارى وەر بىگرە. دەلىام من بەم حاللۇو بىرۇم ئىتەر لە بونمدا ھىچ شتىكە نامىنەت جەگە لە ئەويىنى تو. چاودەرىي تو م لە گەل دايىكت ھەولىدە رازى بىكەيت، من دەلىام لە باوکم، ئەو زۆر گۆيە بە شتە بچوكانە نادات، بەلام ئەوەتەنها دايىكمە مەجي رازى بونى دايىكتى

نامه‌یه‌کی :

فۇلتىرى فەيلەسۇف بۇ خۆشەویستەكەى

سلاو...

خۆتىدەزانى پاشاكەى ئىمە منى لىرە زىندانى كردۇ، دەتوانىت خۆم و گىانم زىندانى بكت، بەلام هەرگىز ناتوانىت عەشقى من بۇتۇز زىندانى بكت. ئەرى عاشهقە جوانەكەى من ئەمشەو لەخەودا تۆم بىنى. تىكا ئەكەم ئەگەر سەرىشىم بە شەمىشىر بېرىن باشتە لەوھى تۆ ئەو نامە خەمگىنانەم بۇ بنىرىت. تۆدەيىت خەفت نەخۆيت و ژيان بىكەيت. ئاگات لەخۆت بىت و ئاگاشت لەدایىكىت بىت چون دۇرۇمىنىكى باشە بۇمن و تۆ. ئەزانى چۆن؟ ئاگات لەھەمۇو كەس بىت. بىرۇ بە ھىچ كەس مەكە. خۆت ئامادە بکە بۇسەفر. كەمانڭ ھەلھات بکەوەرە رى. من لىرە كەس ناناسىم باكم بەكەس نىيە. وەك با وام تەنها ئەو شستانە دەبىنەم دىنە رىنگەم. خۆم لىرە پارچە كاغەز كۆدەكەمەو و ئەم نامانەي پىددەنوسەم بۇتۇ. ئەگەر مەن ئۆشۈدەت دووبارە بەلىن بەدلەت بىدە و ھەمۇو خەمیال و بىرکەنەوەكانى خۆت بخە گەر. ئاگات لەدایىكىت بىت. پاشان ھەمۇو وىنە كانت لەگەل خۆت بھىئە و دلىباھە ترس و ئەشكەنچە ھىچ دىدى من بۇ تۆ ناگۇرپىت. ھىچ شىتىك ناتوانىت من لەتۆ جىابكەنەوە. عەشقى ئىمە عەشقىكى پاكو تا ماوين دەستى لى ھەللىڭارىن. بېرىھىچ شىتىك ئامادەم لەپىناوى تۆ ھەمووشىتىك بکەم. تۆ شايەنى ھەمووشىتىكى خواحافىز ئازىزى دلەم.

لەخوا ئەودىيە تۆ خۆشەخت بىت. من لەدوئىنیوھ تائىستا فرمىسىك دەرىزەم. توشى حالەتىكى سەيربۇم. ئەمما ئامادەم بەرگەى ھەمووشىتىك بگرم تا لەگەل تۆدا خۆشەبەخت بىم. پەروىز تۆ سەر سەخت و خاودەن باوھىرە، تادەتوانى فشاربىخەرە سەرباوكەم، ئەو خەللىكى ھارو سەرسەختى خۆش دەۋىت. بەو شىۋىيە نىيە كە واخى ئەرددەخات قىسەكانت گرنگ نىن. من زۇر نىكەرانم لەوھى دايىك پېشوتر بۇئەمەندە مىھەبان بۇو لەگەل تۆ بۇچى و گۆرپا، نازانم لەزىر كارىيگەرى كام قىسى ناراستدا بوه ئاوا بۇچونى لەسەرت گۆرپا. بەلام دلىيام تۆ بەو لۇزىكەى خۆت دەتوانى ئەو بۇچونە لاوازى ئەو پىچەوانە بىكىتىمە. پەروىز.. من يەك شەتم لەتۆدەۋىت دايىكىت و دايىك رازى بکە. ھەلبەته كاتى دايىكىت رازى بۇو ئىتەر دايىكى منىش رازى دەبىت، جوابى نامەكەم بۇئىنسەو بىدە بە فەرىدىن بۇم يېننەت. من چاودەرى تۆم. تاخودامان ھەبىت كەس ناتوانىت خۆشەختى من و تۆ تىكىبدات. من تەنها داوا لەخودا دەكەم من و تۆ خۆشەختىكەت و ئەم كىشىيە چارەسەرىپىت. پەنا بەخودا بىه ئەو بەپېرمانەوەدىت

خوداخا فىز پەروىز ... فروع

پەروىز... يەك داواكارى بچوكم لەتۆ ھەيە. بىرم چوو بىنوسەم. وىنەيەكى خۆتە بۇئىرە و لەپشتىشى شىتىك بنوسم. بىخە ناو نامە كەمە با فەرىدىن بۇم يېنە. بىخەم بە جەنگە لەمن كەسىت نايىننەت. ئەم داوايم قبول بکە. فروع

تاریکی ترسناکدا. ودک سه‌رنشینیکی دوپاو دانیشتم سه‌یری
به‌دبه‌ختی خوم دهکم.

نامه‌یدکی نیما یوشیج:
بۇ عالیه‌خانى ھاوسىرى..

دوستى کیو نشینى خوت

ئەزىزم..

دلی من بەرھو تو دەفرىت...

بمبورە لە گەورە ئەم خۆشەویستىيم. لەو ھەموو ئازارەي كە روبەروي
تۆم كردۇتەوە. ئەزىزم چاپېشى لەھەلەكەن بکە. سەرسام نەبىت لەۋەي
كەسانىيەك ھەن دلىان وەك ئاۋ ئاڭرەللىكەوت دەكت. بېرىكىش ھەن دلى
خۆيان ناپەرستن و ھەموو شەئاسايەكانى سروشت و ئيرادى خۆيان لەناو
دىلياندا سريوهتەوە. وەلى من بەپىچەوانەي ئەوانەوەم. ھەرچى شىتىك قەدەر
و سروشت بۇمنى بەھىنەت بەدل و گىان ودرىدەگرم. ئىستا بە پىداڭرىيەكى
سەختمۇھ ماوەيەكى زۆرە بىر لەودەكەمەوە بەنيازى ئەۋەي دلەم بەرھو تو
بفرىئىم. چون بەراستى منت دىل كردۇھ.

ھەزم لەرەنگى سورە، وەك گولمەكانى تۆ. يان لەرەنگى رەشە وەك
پېچەكانى تۆ. تايىم لەكەنارىانەوە دانىشم. من بابايەكى كىيى و
ناشارستانىيم. يابلىم نوسەرىكى گۈنمەنام، كە ھەمووشىتىكم پىچەوانەي
خەلکەو ھەموو ئيرادەو، بىركردنەوەي من بۇتۇرى گۈندىيە. تۆش ئاڭات
لەبەرخەكان و مەرىشەكان بىتت...

پىم وتى بە چ شىوەيەك تۆم دەۋىت. يانى گەورەتە لە تىرۋانىنى خوت و
و باشتى لەھەستى خەلکىش. ئەما ھەي هات بەختى رەشى من لەم
دونىايە. نايەلىت بىگەم بە ئومىدى ئارامى تۆ. لىرە لەناو خەيالىكى

نامه‌یه کی ڤیکتور هۆگۆ: بۆ ئازىزەكمى
ئازىز..

زۆر خۆشحال دەبم ئەگەر تۆش لەسەر خۆشەویستى نیوانمان شتىكىم بۆ¹
بنوسى. ئەمرۆ بەيانى و ئىوارەش تۆم بىنى، بەھيوام بتبيىنەوه. چون ئەو
سالىك تىپەرى بەسەر ئەوين و يەكتىر بىنیماندا. ناكرىت لىڭەرىپەن ژيان
بەيىئەو شادىيانە تەماو بىيەت. ئەم بەيانىھ جورئەتى ئەوەم نەبۇو قىسىت
لەگەل بىكم چون تۆپىت و تم تا ۲۸ مانگ نايىت هيچ بلېم، ھەرچەن
ئەو فەرمانەتى تۆ من زۆر ئازار دەدات. بەلام رىزم ھەيە بۆ بىيار و
فەرمانەكەت . بى فەرمانى تۆناكەم.
ئىستا درەنگى شەوە. تۆ ئىستا بەيىخەم لەخەۋىتكى نازداردات. نازانى كە
منى وەفادارت ھەمووشە و پىش خەوتى. چەند تالە موىكى پرچت
بەنەرمى دەخەممە سەر لىيۇم و بە جوانى ماچيان دەكەم.

لەبىرت دىت ئەمرۆ سالىك تىپەرىيە بەسەر يەكتريينىنى من و تۆدا؟.
شەوى ۲۶ ئەپريلى ۱۸۱۹ لەتەنيشت يەكمە دانىشتبىين، بەدل و بە گيان
قىسىمان بۆيەكترى دەكەد. بەدىلىكى گەرمەوه، باسمان لە ئەوينىكى
يىكوتايى دەكەد. تۆش زۆر بەسادىي پەردەي ئەۋىنت لادا، ھەستىكى
زۆر خۆشم ھەبۇو. دلەم ئاسودەبۇو. ھەمۇو شادى و خۆشىم ئەوبۇو زانيم
كەسيك منى خۆشەدەيت. توخدادا پىم بلېئەو شەمودت لەبىرنەكىدۇد؟. پىم
بلېئەو شەمودت لەبىرمادە؟. ھەمۇو شادى و خەمى من ھەرئەو شەۋىدە.
ئەوە بۆسالىك دەچىت ئەوشەو دووبارە نەبەتەوه. ژيائىكى خەمبار و پر
رەنجم بەسەر برد. بەلام ناتوانم چىرۆكى دلى خۆم جىگە لەتۆ بەكەسى تر
لىيىگەرى باوابم. بلېم.

ئىمە خىزانىكى ئەۋىندار بۇوىن. كەچى داواتىكىد ئىتەنەلىم،
چەن خەمگىن و پەرىشانم. بەيىدەنگ ئەچمەوه ۋۇرەكە خۆم و بەتەنیا پر
بەدلى خۆم دەگرىم. يەكەمجار دەممەويست بەرەو مەرگ بېچم، وەلىھەرزۇ
روخسارى جوانت ھاتە پىش چاوم، و تم دەبىت لەپىناو ئەۋىنى تۆدا بىيىنم.
بەناچارى بەيادى ئەو رۆزە خۆشمە گىرام. بەيىتۆ ژيائى من
لەمەرگىكى قورس ئەچىت. ئىستا بۆ ھەر شۇئىنەك دەچم، ھەر ئىشىك
دەكەم و سەيرى ھەرچى دەكەم، تۆدىتىھ پىش چاوم. ناتوانم يەك چىركە
فەرامۆشت بکەم. ئومىدەوارم كە ئەم نامەيەت خۇيىنەدە دلتەنگ و
خەمبار نەبىيت.

ئەگەر تو خەمى مىلەتى فارستە دلىيام ئەم رىنگايە ھەلدىزىرى. پەيمان
دان بەو ئائىنە تاقە رىنگاي تۆۋىه.

نامەيدىكى عومەرى كورپى خەتاب بۇ:
يەزدگوردى سىيھەم پاشاى ساسانىيەكان

بەناوى خوداي گەورە..

بۇ يەزدگوردى پاشاى فارسەكان

الله اکبر

ئىمزا

عومەرى كورى خەتاب: خەلیفەي ئىسلام
٦٣٦ زايىنى.

تىبىينى: يەزدگوردى سىيھەم: لەسەردەمى فەتحى ئىسلام و عومەرى
كورپى خەتابدا يەزگەردىش بۇ عومەرى كورپى خەتاب
ئەم نامەيدەلەمەكەي يەزدگوردىش بۇ عومەرى كورپى خەتاب
وەردەگىرپىن بىزانىن ئەو چۈن وەلامى خەلیفەي داوهەوە.
يەزگەر : ٣٤ ھەمین و ئاخىrin پاشاى ساسانىيەكانە. بەلام بە يەزدگوردى
سىيھەم ناسراوه.
ئەم نامەيدە دواى شەپرى قادسىيە نوسراوه.

من ئائىندىيەكى باش بۆخۆت و مىلەتكەدت نايىنم، مەگەر ئەم پېشىنیازەي
من قبول بکەيت. تا پەيمان (بەيعەت) بەئىمە نەدىت سەر زەمینت
سەلامەت نابىت. دەكىيەت لەم جىهاندا تو فەرمانزەۋايەتى بکەيت. بەلام
بۆچى ناپرسى لەكۆتايىدا بۆكۈي دەچىت؟ ئەوتا خۆت دەبىنى لەشكەركەت
لەھەموو لايەكەوە شىكتى ھىنۋاھ. مىلەتكەشت خستوھە بەرددەم
مەترىسيەوە. من رىنگەيەك پېشانى تۆددەم بۆئەوەي خۆت و مىلەتكەشت
رەزگارى بىت. وەر سەر رىنگى پەرسىنى خوداي تاك و تەنبا. ئەم
ئەخودايدى دروستكەرى ھەمۇوشىئىكى ئەم دونيايەيە. ئىمە پەيامى ئەم
بۇتۇر بۇھەموو جىهان دەھىننەن. ئەم خوداي راستەقىنەيە. واز لە ئاگر
پەرسىن بەھىنە. فەرمان بکە بەمىلەتكەدت دور بکەونەوە لەئاگر پەرسىن
وابىيەن لەگەل ئىمە پېكەوە روو لەخوداي راستى بکەين.
وەر سەر راستەقىنە بېرسىتە، دروستكەرى جىهان، روو لە خودا بکەو،
ئىسلام بکە بە رىنگاي راستى خۆت بۇ پەرسىنى خودا، ئىدى واز لە
رىنگە چەوتەكان بەھىنە، شەرىك بۇ خودا دروست مەكە. ئىسلام بە ئائىنى
خۆت قبول بکە. ئەمە تاقە رىنگاي بۇتۇر و ئاشتى نىوان مىلەتى فارس.

وَلَامِي يَهْزَدُ كُورْدِي سِيَهْم بَوْ:

عومنه‌ری کوری خهتاب: خلیفه‌ی موسلمانان.

بهناوی ، ئاهورمه‌زاده، خولقینه‌ری ژیان و ژیری.

لەبەرد دروستکراوه. ئىمە هەموو ئەو رەفتارە شىتانانەی ئىوه رەد دەكەينەوه. چۆن ئىوه دەتوانن خودايىك پىشانى ئىمە بىدن لەكاتىكدا ئەو هەموو تاوانە دەكەن. تۆ بەمن دەلىت كېنوش بۇ ئاگر نەبەم! ئىمە ئەويىنى خولقىنەر و روناكى ھەتاو لهتىنى ئاگردا دەبىنин. روناكى و ئاگر وامان لىدەكتا تاكو تىشكى حقىقەت بىبىنин و، دلەكانمان بىدىنە خودا روناكى بىكتەوه. يارمەتىمان دەدات تاكو لەگەل يەكترى نەرم و نيان بىن. روناكمان دەكاتەوه، تاكو بۇ ھەميشە خۆشۈمىستى لەدلەكانمان زىندوبىمىتىمەوه. خوداي ئىمە، "ئاهورەمزادە" يە. كە ئىوه تازە دەركىتان پىڭىردوو ناوى "الله اكابر" تان لەسەر داناوه. بەلام ئىمە وەكو ئىوه نىن، ئىمە پەرە بەخۆشەويىستى لهنیوان مەرقەكان دەدەين. ئىمە لەم سەرزەمىنەدا پەرە بەخۆشەويىستى دەدەين. ھەزاران سالە ئىمە پەرە بە كلتور دەدەين. بەلام ھاوكات رىزى كلتورەكانى ترى جىهان دەگىن. بەلام ئىوه بهناوی "الله" سەرزەمىنېكى دىكە ويپان و تالان دەكەن. ئىمە خەلکانى دىكە كوشت و بىرەكەن. بىسىيەتى و ھەزارى دىئن. بهناوی خوداوه ترس و ھەزارى دەخولقىنن. ئايان ئەوه خودايى فەرمان بەئىوه دەدات بکۈزۈن؟ تالان و ويپان بکەن؟ ئايان ئىوه شوين كەوتوانى خودان بهناوی ئەوهە بەو شىۋىيە ھەلسۈكەوت دەكەن؟. يان بهناوی ئەوه لەو بىابانە وشك و بىنگە ھەلھاتون و لەرنىگاي لەشكىكىشى و نوکى شمشىر وانى خۆشەويىستى خودا بلېنىوه. ئىمە ھەزاران سالە خاونە كلتورىن. پىمان بلې ئىوه بەو لەشكىكىشى و بىحورمەيتىكىن و كوشتنە بهناوی "الله اكابر" چ شىتكىمان فيرەكەن؟. ئىوه چ شىتكىتان فيرى موسلمانان كردە تاكو ئەوانىش خەلکى دى فيرېكەن؟. ئىوه چ شىتكى فېر بۇون تا ئىستا يېن بەزۇر خەلکى تر

تۆ لە نامەكەتدا نوسيبۇت، دەتمویت ئىمە بۇلای خوداکەت "الله اكابر" رېئۇنى بىكەيت. بەبىئەوهى ئەو خەقىقەتە بىزانتى، كە ئىمە كىيىن وچىمان پەرسىوە سەر سورھىنەرە كە تۆ لەسەر كورسى خلیفەي عەرەبە كان دانىشتوى و ئاستى تىيگەيشىتتى لەگەل كەسيكى لاوازى عمرىدا بەراورد دەكىرت. رىئك ئاستى تىيگەيشىتتى بۇ ئىمە لەئاستى تىيگەيشىتى بەدبەختە كان و سەرۋەك خىلەكانى عەرەبە! عومنەر: تۆ من بانگىدەكەن بۇلای يەزادىنېكى تاكپەرست. بەبىئەوهى بىزانتى ھەزاران سالە فارسە كان سالانىكە لەم سەرزەمىنەدا كلتورو ھونەر بەشىكە لەزىيانى فارسە كان سەرددەمیئك ئىمە نەرىتى مىواندارى و رەفتارى باشمان لەم جىهانەدا بۇنىيات نا و، ئاللاي "بىركرىنەوهى باش، گوتهى باش، كىدارى باش" مان ھەلگىرتبۇو. تۆ قەومەكەت مارمىلەكە قومقۇمەتان دەخوارد. چونكە شتىكى دىكەتان بۇ خواردن نەبۇو. كچە بى تاوانە كانتان زىنەد بەچال دەكەن. گەللى عەرەب ھىچ بایەخىتىك بۇ خولقىنراوى خودا دانانىت، ئىوه سەرى خولقىنراوى خودا دەپەرېنن تەنانەت دىلەكانىش. دەستدرېزى دەكەن سەر ژنان و كچەكانىشتان زىنەد بەچال دەكەن. پەلامارى كاروانە كان دەدەن. كوشت و بىرەكەن و مولۇكىمالى خەلکى داگىرەكەن. دلى ئىوه

له مۆزەخانە کان خەتى خۆيان پارىزراوه. بەھيواين خويىندنوهى تەندروست بىكەين بۆھەردوو نامەکە. بەبىئەوهى كەس وشەي بىمانا بەكار بەھىنېت بۇ ھىچ لايەكىان.

- ئەو دورشمانەي لەم نامەيدا ھاتووه. هي زىدەشت پىغەمبەرە، كە پىغەمبەرىڭى كوردو فارسەكان كەدىان بەھى خۆيان.

فېرىتكەن؟. بەداخەوه زۆر بەداخەوه... ئەمرۆ سوپایا ئىمە لەبرىدم سوپای ئىۋە شىكتى ھىنناوه. ئىستاكە خەلگى ئىمە دەبىت كەنۈش بۇ ئەو خودايە بىبات، بەھىزى شەمىزى عەرەب بۇمان ھاتوھ. پىشنىاز دەكم سوپاکەت كۆبکەيتەوه و بگەرىتەوه بۇ بىابانەكانت. ئەو شوينەي پىشوتەر تىيدا ژياوى. ئەو سوپايە بگەرىتەوه بۇ ئەو شوينەي خويان بەسوتانەوه گەرتۈوه. ئەو شوينەي حوكىي عەشايەر و خواردنى قومقۇمە كان بۇوه. من رىڭغا نادەم سوپا رىنگەكت لە ولاتى پېرىھەيت و بەرەكتى ئىمەدا بېرىت. ئەو جانەورانەي ھىنناوتىن بۇ كوشتن و بىرين . پىنگىيان پىمەدە بەناوى "الله" وە ئەو كارانە بىكەن. كۆتايى بە رەفتارە تاوانىكارەكان بەھىنە، چون خەلگى ئىرە لېبوردو مىيان خواز و پاكن. بۇھەرسوينىك چوبىن ئەم خەلگە تۆرى ھاورييەتىان چاندۇھ. من داوا لەتۇ دەكمە. لە بىابانەكان بەھىنە و نزىك مەبرەھە لەشارە پىشىكە و توھكان. چونكە باوھەكانى تۆ زۆر مەترسىدار و درېندانىيە.

"يەزد گۇوردى سېھەم"

تىيىبنى: ئەم نامەيە وەلامى يەزد گۇوردى پاشاي ساسانىيە بۇ نامەكەي عومەرى كورى خەتان خەلیفەي مۇسلمانان. هەرچەن دەستەوازەي ناشىرین و ھېرىشى تىدايە. بەلام ئەركى ئىمە وەرگىرانى نامەكەيە نەك دەستكاري كەدىنى. چون ئەو مىزۈوه كارى ئىمە نىيە دەستكاري بىكەين. بەھيواين ھىچ كەسىك ئىسلام يەتى بەسەر ئىمەدا نەفرۇشىت. پاشان نامەكەي عومەرى كورى خەتاب لەخوارەھە يە. هەردوو ئەم نامەيەش

نامه‌یکی : ئان سیکستون

بۇ / لیندای کچى

بۇ کچەکەم لەتەمەنی چل سالىدا..

لیندای ئازىز..

ئەم نامه‌یه لەناو فرۆکەدا دەنوسىم. بەنیازم بۇ خويىندەوهى شىعر بېجم بۇ سانت لوپىز. بەنیازىشىم لە نیویورك چىرۇكىيەك بخويىنەمەوە بمباتەوە بۇ لاي يادەورى دايىكم. ئىستا تەنبا و تەنبا لەسەر كورسييەكەم دانىشتوم بەس بير لە دايىكم دەكەمەوە. دەزانم ئىستا خۆشم دايىكم. دەزانم دايىكم.....(قەلەمەكەم وەستا) .. دەزانم رۆزىك دىت تۆش تەنباو تەنبا لە شوپىنىكدا بير لەمن دەكەيتەوە. لەوانەيە ئەو كاتە من مىرىدىم، تۆش كەيفەت بەۋەپىت دوو قىسە لە گەل من بکەيت..

منىش حەزىدەكەم لە گەل تۆ قىسە بکەم. (لیندا!). لەوانەيە رۆزىك، يان دەمەو عەسىرىك. لەتەمەنی چل سالىدا حەز بە ئىشىكىرىن نەكەيت و بچىتە ناندەكەوە و لەپشت مىزىكەوە دانىشى و چا بخۆيت و بىرى من بکەيت. خۆشمەدەيت. پىمەخۆشە پىت بلىم..
يەكەم: خۆشم دەۋىيەت.

دۇوھەم: هىچ كاتىيەك نا ئومىدەم مەكە.

سېھەم: تىدەگەم. منىش ئەو كاتە لە تەمەنی تۆ دابۇم. يانى لەتەمەنی چل سالىدا بۇم. زۆر پىويسىتم بە دايىكم ھەبۇو.

ئەمە پەيامى منه بۇ لیندای چل سالى. هىچ شىتكى گرنگى نىه. تو بالىندەيەكى ئاوازخۇينى منى. لیندای نازدارى من. دەزانم ژيان ئاسان نىه. تەنبايەكى ترسناكى تىايە. دەزانم ئىستا تو لەھەر شوپىنىك بىت بىرى من دەكەيت. دەزانىت ژيان بە منەوە خۆشە. دەزانم نوسيىنەكەن زۆر خەمگىن بەلام چى بکەم من گەيشتمە كۆتاي ژيان. تۆش تا كۆتايى و تا سەر لوتکەكەش برو ژيان بکە. لیندای چل سالە. خۆشم دەۋىيەت. ئىشەكانت و ھەر شىتكەت هي تۆپىت ئەوانىشەم خۆشەدەپىن. ھەم خۆت و ھەم ھارپىكانت خۆش بويت. ئەگەر دلتەنگ بويت بۇم شىعرەكەن بخويىنەوە يان لەدلەتى قىسم لە گەل بکە. من لە ناو ھەردۇو كىاندام. درۇ دەكەم لیندا، من عاشقى دايىكم بۇم و ئەو يىش عاشقى من بۇم. بەلام ھەرگىز لە مالى ئەو دانەنىشتم ئەوەتتا ئىستا بۇي دلتەنگم. بەس دەپىت ئىنكارى ئەو بکەم ئەو كاتە من عاشقى ئەو بۇم و ئەو عاشقى من بۇم. من زۆر گەمزە بۇم. !!

ئان سېكستون ”

- ئاين يەكىكە لە شاعيرەكانى سالانى (١٩٢٨) لە مريكا لەدايىك بۇوه لە سالى (١٩٧٤) كۆچى دوای كرد.

دونامەي ناسرەدين شا بۆ عايىشەخانى ھاوسمەرى

نامەي يەكەم:

عايىشەخانى:

گيانەكەم، به حاجى سروردا ئەم نامەيەت بۇدەنئىم، هىچ خەمى منت نەيىت و ئاسودەبە. لەسەلامەتى حالى ئىيە زۆر خۆشحالىم، بەخوا ئەودنە دلەم تەنگە بۆت ھەر حساب ناكىت. زياد لەحمد چويتە ناو دلەمەوە. ھەلبەتكە خۆت باش ئەزانى بۆچى تۆم دوپىت. هىچ كاتىك ناتوانم لەبىرت بىكم، ئىنىشەئەلا ھەميشە لات ئەمېممەوە. ئىنىشەئەلا سېيى دەتبىئىم. و ئاسودە دەبم.

نامەي دووھەم:

عايىشە خانى

گيانەكەم، بىستم خەفتىبارى، سوئىند بەخوا يەك تالەموى چىلىكنى پرچى تۆ نادم بەھەمموو ژنانى دۇنيا، ئەگەر بىزاني چەن تۆم خۆشەدوپت ھەرگىز خەفت ناخۆيت. ئەمجارە سوئىندت دەددەم بە گيانى خۆم كەئىتر خەفت نەخۆيت. ئىتىر ئاسودەبە. بەخودا كە تۆ خەفت ئەخۆيت ئىتىر من حاڭم پەرىشان دەيت. وەك سەگ گاڭ لەخۆم دەگرم. توسمى گيانى من خەفت مەخۆ. وەلامىكى خۆشم بەدرەوە با ئاسودەبم. يەك ئەنگوستىلەي ئەلماسى نايابم بۆ بۇناردوى لە حاجى سرورى وەرىگە.

تۆ عايىشە گيانى منى. تۆ نادم بەھەمموو دۇنيا.

كتبهٗ چاپکراوه کانی یانه‌ی قمه‌م

۲۰۱۳-۲۰۰۵

چه بار سایبر	مندوبلو و کوتار	مندان	مندان	مندوبلو و کوتار	۲۴
چه بار سایبر	من و پایپرده نهنه	مندان	مندان	من و پایپرده نهنه	۲۵
هادی محمدی	میخانیل باختین	لیکلیت وه	دیالوگ، خنده، نازادی	لیکلیت وه	۳۶
کاران کاکسسور	زمان	زمان	زمان	مامتر	۳۷
هیوا یمن نژاد	هیوا یمن نژاد	چیزون	نیمه گوانه‌ن	چیزون	۳۸
	هندرن	رافه‌ی ددق	شه‌ی نگی بیون، زایله‌ی..	هندرن	۳۹
چه بار سایبر	ستبورات همیل	مندان	خوشم تیق شیشه‌گیان	ستبورات همیل	۴۰
چه بار سایبر	رسول بیان	چیزون	فریشت‌کان	رسول بیان	۴۱
ذوق شالی	شیعر	پاییزی عمری من	ذوق شالی	پاییزی عمری من	۴۲
ریوار سیوه‌یلی	لیکلیت وه	نت‌وهو حکایت	ریوار سیوه‌یلی	لیکلیت وه	۴۳
دلاور قره‌دادغی	زان ریزن	شانتامه	گمه‌ی پاقیزه	شانتامه	۴۴
یوسف عزیز دین	مجاه راکانی سلامانی فارسی	زمان	مجه‌رایی سلامانی	مجاه راکانی سلامانی فارسی	۴۵
هوزمان وریا قابع	گهانه‌ی خوشکه کان	چیزون	تازه‌نی ره‌نگ	گهانه‌ی خوشکه کان	۴۶
	هیوا قادر	حیکایت	تازه‌نی ره‌نگ	حیکایت	۴۷
	هیوا قادر	کردیار	ثوہی دلیا رزگار دهکات جوانیبیه	هیوا قادر	۴۸
	توانا نهین	پیاسه‌یک به ته‌نیا	وتار و...	پیاسه‌یک به ته‌نیا	۴۹
رده‌زا منوجه‌هی	د. سیسن به شیریه	فه‌لسفی	ده‌روازه‌یک بق فه‌لسفی..	د. سیسن به شیریه	۵۰
	هیوا قادر	شیعر	یار له باخه	هیوا قادر	۵۱
کاران کاکسسور	زمان	سواره‌کان به قاجاخ بیوک..	توانا نهین	سواره‌کان به قاجاخ بیوک..	۵۲
	لوقمان ره‌موف	جیهانی سیبیم و جیهانی مذینین	لیکلیت وه	لوقمان ره‌موف	۵۳
	له‌نهر ره‌شدید عولا	شیعر	باران ده‌وک و توری قسیده‌کانی	له‌نهر ره‌شدید عولا	۵۴
	توانا نهین	چیزون	کچ ناو تاپلوکه	توانا نهین	۵۵
چه بار سایبر	نیتاتان کاشفت	زمان	فسیکوتون دروغات بیو	نیتاتان کاشفت	۵۶
	ثارام سدیق	لیکلیت وه	نیستانیکای گیزانه وه	ثارام سدیق	۵۷
	ثارام کاکی فلاح	زمان	چاوه‌روانی	ثارام کاکی فلاح	۵۸
	سه‌یاح ره‌نجد	شیعر	زیوان	سه‌یاح ره‌نجد	۵۹
	عه‌تا محمد	زمان	فه‌هدست	عه‌تا محمد	۶۰
فازل محمد و دل	لیکلیت وه	لیکلیت وه	لایستیبیه چیبه؟	شیدان و هسیق	۶۱
	بلیتین بق جهه‌نم	چیزون	ثارام کاکی فلاح	بلیتین بق جهه‌نم	۶۲
سه‌عبد سلیمانی	به‌هارم سادقی	زمان	مله‌کوت	عه‌تا محمد	۶۳
	خواجه‌هسردین	زمان	د. محمد ده‌مال	خواجه‌هسردین	۶۴
	فه‌لسفی	لیکلیت وه	لیکلیت وه	لیکلیت وه	۶۵
	ثارام سدیق	لیکلیت وه	له تیکسته و بق مانا	لیکلیت وه	۶۶
چه بار سایبر	سته‌فا هستور	چیزون	حیکایتی عشقی بی قاف و..	سته‌فا هستور	۶۷
کریم قادرپور	عه‌باس مه‌عروقی	زمان	په‌یکری فه‌راد	عه‌باس مه‌عروقی	۶۸
	دوا سروودی به‌له‌هوانه‌کان	شیعر	شیعر	دوا سروودی به‌له‌هوانه‌کان	۶۹
	کامیار نه‌حمدی	کرم‌چیزون	کرم‌چیزون	کامیار نه‌حمدی	۷۰
	مینیمان	مینیمان	گمه‌ی نیمه مددوین	مینیمان	۷۱
چه بار سایبر	ره‌سول بیان	ره‌سول بیان	جه بار سایبر	جه بار سایبر	

ز	ناوی کتیب	بابات	ناوی نووسه‌ر	ناوی و مرگی
۱	فریبو خوچه‌شاردان	چیزون	عه‌تا محمد	فریبو خوچه‌شاردان
۲	نایین (هز سیاست)	فیکری	کومه‌لیک نووسه‌ر	نایین (هز سیاست)
۳	په‌کاکنیانی شارستانی	فیکری	سامنیل هاننیکنون	په‌کاکنیانی شارستانی
۴	سوهلا	رقمان	شارام قوامی	سوهلا
۵	رُوئی هانته‌کی عوده‌ی	چیزون	تاؤات نه‌حمد	رُوئی هانته‌کی عوده‌ی
۶	سیماکانی عقالتیه تو خورافه	فیکری	تاؤات نه‌حمد	سیماکانی عقالتیه تو خورافه
۷	وه‌نوشکه‌ی چوار شه‌مان	شیرین، ک.	کومه‌لیک نووسه‌ر	وه‌نوشکه‌ی چوار شه‌مان
۸	نه‌به‌ههشت لاسور زه‌بودیه	فیکری	نومید عوسمان	نه‌به‌ههشت لاسور زه‌بودیه
۹	فیمینیزم	فکری	نوره فدرج المساعد	فیمینیزم
۱۰	له‌روانگه‌ی خزرتاوه	فکری	نومید عوسمان	له‌روانگه‌ی خزرتاوه
۱۱	مندالیز	زمان	فرهاد پیریال	مندالیز
۱۲	کمیاگه رانی و شه	لیکلیت وه	پاسین عومه‌ر	کمیاگه رانی و شه
۱۳	گوزارشی مؤسیقا	هونه‌ری	کومه‌لیک نووسه‌ر	گوزارشی مؤسیقا
۱۴	خه‌مه کانی روشنگری	فکری	تاؤات نه‌حمد	خه‌مه کانی روشنگری
۱۵	په‌لماز گونه‌ی	فکری	کومه‌لیک نووسه‌ر	په‌لماز گونه‌ی
۱۶	هه‌ناسه‌ی پیشه‌هه داخراو	چیزون	چنور سه‌عیدی	هه‌ناسه‌ی پیشه‌هه داخراو
۱۷	سادقی دیدایت	لیکلیت وه	حمده کاری	سادقی دیدایت
۱۸	پاده‌وه بیه‌کانی کولانیکی خاپور	چیزون	سیاه‌هه هادی	پاده‌وه بیه‌کانی کولانیکی خاپور
۱۹	قالانو به‌عنی قه‌فه سیکی خالی	شیعر	کمال نه‌منی	قالانو به‌عنی قه‌فه سیکی خالی
۲۰	تیانووسی پاشای هیچ	شیعر	پاسین عومه‌ر	تیانووسی پاشای هیچ
۲۱	لیستیه‌ی پرساردا	دیداری	سهمد نه‌حمد	لیستیه‌ی پرساردا
۲۲	زه‌منی و ده‌برت قاتلک شیته	شیعر	پول پیلواز	کلایسی خوین
۲۳	عه‌تا محمد	زمان	عه‌تا محمد	عه‌تا محمد
۲۴	حداره‌تین	چیزون	علی پینچوتنی	حداره‌تین
۲۵	ره‌نکه کالبوبه کانی دنیا	شیعر	گاروسه‌بدوله‌یکیان	ره‌نکه کالبوبه کانی دنیا
۲۶	رگ‌بیاند	رگ‌بیاند	نام چوسمکی	رگ‌بیاند
۲۷	هونه‌ری	هونه‌ری	نه‌بنیس هه‌نسور	موزارت، نشان نه‌رسانی
۲۸	هاشم سالج	فکری	نومید عوسمان	نه‌فرینه رانی خور تاوا
۲۹	مهاباد	دیدار	دیدار	ده‌ربایه‌ک له‌وشه
۳۰	داهینان و هرگ	لیکلیت وه	سلاخ حسه‌ن	داهینان و هرگ
۳۱	زئن له‌بردهم و درزیکی	زیان و برهه‌م	فروع فرغزاد	زئن له‌بردهم و درزیکی
۳۲	گبان به‌دوای قولابیدا	چیزون	پاتریک نوکسیند	گبان به‌دوای قولابیدا
۳۳	رده‌مزان لدیاچ	لیکلیت وه	لیکلیت وه	پايه‌ندبوبین نه‌دهبی

غەفۇر سالىح عبدوللا	لېپىندىگىزىمىان	ئاشنابۇن بە دۆستىقىسى	لىكىلەنە وە	لېپىندىگىزىمىان	لېكىلەنە وە	ئاشنابۇن بە دۆستىقىسى	110
كەرىم پەردىڭ	زۇمان	داۋوەر و جەلادىڭى	زۇمان	زۇمان	داۋوەر و جەلادىڭى	داۋوەر و جەلادىڭى	111
	چىرۇك	من و كامىزاكىم	چىرۇك	چىرۇك	من و كامىزاكىم	تازام كاڭى فەلاح	112
	شىعەر	بۇم بە تىرى نەزە خەذىكانى...	شىعەر	شىعەر	بۇم بە تىرى نەزە خەذىكانى...	تازام كاڭى فەلاح	113
	كۆچەر ئابۇھەن	كۆچەر ئابۇھەن	كۆچەر ئابۇھەن	كۆچەر ئابۇھەن	كۆچەر ئابۇھەن	كۆچەر ئابۇھەن	114
	لېكىلەنە وە	تىزىز مېڭۈرى تورك	لېكىلەنە وە	لېكىلەنە وە	تىزىز مېڭۈرى تورك	تىزىز مېڭۈرى تورك	115
ئەكىپر حەسەن	برىتاند راسلىن	تايپىالا سىاپىيەكان	لېكىلەنە وە	لېكىلەنە وە	تايپىالا سىاپىيەكان	تايپىالا سىاپىيەكان	116
	چەبار ساپىر	ھاروکى مۇراكەمى	ئەدەبىي	ھاروکى مۇراكەمى	گۆنگەڭ ياستان دەچىرى	گۆنگەڭ ياستان دەچىرى	117
	چىرۇك	كۆمەلەن نۇرسەر	باۋەت لە جەنگە	چىرۇك	كۆمەلەن نۇرسەر	باۋەت لە جەنگە	118
خەزىل عوسمان	لېكىلەنە وە	ئەدەبىي	لېكىلەنە وە	لېكىلەنە وە	ئەدەبىي	ئەدەبىي	119
	لېكىلەنە وە	كۆمەلەن نۇرسەر	ئەدەبىي	لېكىلەنە وە	كۆمەلەن نۇرسەر	ئەدەبىي	120
		نامە ئەدەبىي	نامە ئەدەبىي		نامە ئەدەبىي	نامە ئەدەبىي	

ئۇن و پىاۋ و ناكارى سىكىسى	لىكىلەنە وە	وليل دۇراتتىن	دىشاد خۇشناو	72
سەرددەستەكان	چىرۇك	مارىق بارگاس بىۇسا	چەبار ساپىر	73
بالىندىكى من	چىرۇك	قەربىيا وەقى	زۇمان	74
ئامە كانى كافكا و بىلەك	نامە ئەدەبىي	حەممە كەزىم عارف	كافكا و بىلەك	75
سوارەكانى و شە	چىرۇك	جۇتىار ئەحمدە	جۇتىار ئەحمدە	76
دەزىنە خەونەكان	چىرۇك	تازام كاڭى فەلاح	تازام كاڭى فەلاح	77
تىكابىك پېر لە گەرقاتارى	چىرۇك	فابوق هۆمەر	فابوق هۆمەر	78
سەرگە رەنابىيەكانى بىاۋۇك	چىرۇك	فابوق هۆمەر	فابوق هۆمەر	79
ئەبىي تابىي زەمات و انبىيە	چىرۇك	محمدە ئەمەن ئەحمدە	محمدە ئەمەن ئەحمدە	80
خۇردەزىن	چىرۇك	محمدە ئەمەن ئەحمدە	عەتا قەردەداخى	81
كۆمەلەكى كوردىي پەردەسەندىنى	لىكىلەنە وە	حەممە كەزىم عارف	حەممە كەزىم عارف	82
چەمەلە	رۇمان	چەنگىز ئاتىمائاقىف	چەنگىز ئاتىمائاقىف	83
مرەننەتكى تر	چىرۇك	خۇرخە لويس بېرخىس	ياسىن عومەر	84
خودا، لەسەرى مەرۇقدا	كەندرىگۈزى فېتكى	توانانەمەن	تۈانا ئەمەن	85
دەسىپتەن چىرۇكى كوردىدا	لىكىلەنە وە	تازام سىدىق	تازام سىدىق	86
كەنپىي لە	چىرۇك و شىعەر	مەلول	خۇرخە لويس بېرخىس	87
تېتچىر	رۇمان	كەنزا بېرۇق ئاۋى	چەبار ساپىر	88
تۆمەھ بېت...	شەعر	داستان بەرزاڭ	داستان بەرزاڭ	89
تايپىدەك لە تارىكىدا	كۆمەلە چىرۇك	سەعىد سەلمانى	سەعىد سەلمانى	90
عەشق لە ھەر كۆرى بېت	كۆمەلە چىرۇك	تۆلسىتى	هېۋا خەيات	91
رۇنىڭىزى تۆزۈلۈ	كۆمەلە چىرۇك	باران	تۆلسىتى	92
قەقىتەكانى تايىكى	رۇمان	سەلیم بەرەكتەت	غەفۇر سالىح عبدوللا	93
زائ دۇلۇن	رۇمان	زاك تۈرىپىيە	چەبار ساپىر	94
دز و سەگەكان	رۇمان	نەجىب مەحفۇز	بەكىدەرۇپىش	95
ماڭى روو خۇدا ماج بە	رۇمان	مەستەفا مەستۇر	چەبار ساپىر	96
زىتاب و بەيازى گەلۇقۇشىنىڭ	كۆمەلە چىرۇك	تازام كاڭى فەلاح	قائىمەق فەرەدەي	97
كۆسەكەم بېرە	شەعر	زەمكىن ئەلەيدار،	لىكىلەنە وە	98
ئەپو پىاۋەدى سىبەرخۇ فەرۇشت	رۇمان	تازالىپ قۇن شامىسى	حەممە كەزىم عارف	99
سەقەر بە ئەندىشە پېتىدا	لىكىلەنە وە	تازام سىدىق	تازالىپ قۇن شامىسى	100
پاكسىما	چىرۇك	سامان كەزىم	نەتكەن	101
كەلتۈر، تېزۇر و چەمكەكان	لىكىلەنە وە	زەمكىن ئەلەيدار،	لىكىلەنە وە	102
پەرجۇرى سىبەنەما	وتار و نەتكەن	كۆمەلەن نۇرسەر	نەتكەن حەسەن	103
شەيتان و خودا	شاتۇناتەر	زائ پېز سارتر	شاتۇناتەر	104
ئانى رووت	رۇمان	مەحەممەد شۇوكىرى	د. نەجاڭتىن عبدوللا	105
كەپىيەگەر	رۇمان	پاپۇل كەپلۇق	بەرزاڭ عوسمان	106
ئاشنابۇن بە كافكا	لىكىلەنە وە	پېل سەرتەپىن	كاروان حەسەن	107
ئاشنابۇن بە بىكىت	لىكىلەنە وە	پېل سەرتەپىن	كاروان حەسەن	108
ئاشنابۇن بە جىمىز جۆپىس	لىكىلەنە وە	پېل سەرتەپىن	كاروان حەسەن	109